

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Yhteisöllisyyden vahvistajana seikkailutapahtuma

Henna-Riikka Tiri

Kansalaistoiminta ja nuorisotyö (210 op)

1/2013

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Henna-Riikka Tiri	Sivumäärä 43 ja 1 liitesivua
Työn nimi Yhteisöllisyyden vahvistajana seikkailutapahtuma – Pieni käsikirja Mustan jalokiven metsästytykseen.	
Ohjaava(t) opettaja(t) Eeva Mäkelä	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Oulun Kaupungin nuorisotoimi, Metsokankaan iltapäivätoiminta/ Mari Pietikäinen	
Tiivistelmä <p>Elokuussa 2012 sain työpaikkani kautta tilauksen toiminnalliselle opinnäytetyölleni. Toiminnallisen opinnäytetyöni tavoitteena oli lisätä Oulun kaupungin iltapäivätoiminnan Metsokankaan yksikön yhteisöllisyyttä lapsiperheiden kesken ja samalla tuoda nuorisotoimen työntekijöitä tutuiksi perheille. Menetelmänä käytin seikkailutapahtumaa jonka teoria pohjautui seikkailukasvatukseen, yhteisöllisyyteen ja osallisuuteen. Seikkailussa käytin toiminnallisia harjoitteita ja ryhmätehtäviä. Tapahtuman järjestämisen tavoitteena oli myös tuoda kasvattajille tutummaksi seikkailukasvatusta. Seikkailun varjolla perheet tutustuivat myös yhtenäiskoulun tiloihin.</p> <p>Seikkailukasvatus on aktiivista toimintaa jota voidaan toteuttaa monin eri toiminta tavoin. Seikkailutapahtumalla osoitin myös, että seikkailukasvatuksen toteuttamiseen ei tarvita suuria budjetteja eikä kulusseja. Seikkailukasvatuksella tuetaan sosiaalisia taitoja ja kokonaispersoonallisuuden kehitystä. Elämysten ja kokemusten kautta ihmiset kohtaavat toisensa luonnollisesti. Lasten ja nuorten osallisuus lisäsi yhteisöllisyyden näkökulmaa suuresti seikkailutapahtumassa.</p> <p>Tuotos seikkailutapahtumasta on ”pieni käsikirja mustan jalokiven metsästytykseen”, jossa kerrotaan seikkailun järjestämisen toteutus vaihe vaiheelta. Käsikirja koostuu lyhyestä tapahtumanjärjestämisen teoriaosuudesta. Tuotoksen mukana on käsikirjoitus seikkailutapahtumasta. Käsikirja on tarkoitettu kasvatusalan ammattilaisille. Se on valmis työkalu, kasvatuksellinen väline. Tämän käsikirjan avulla pystyy toteuttamaan seikkailutapahtuman.</p>	
Asiasanat: Yhteisöllisyys, osallisuus, seikkailukasvatus, Oulun kaupungin nuorisotoimi Metsokankaan iltapäivätoiminta.	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Henna-Riikka Tiri	Number of Pages 43 Attachments 1
Title The adventure event as a community strengthening - A small handbook of black gem hunting	
Supervisor(s) Eeva Mäkelä	
Subscriber and/or Mentor The city of Oulu youth work service Metsokangas afternoon activities/ Mari Pietikäinen	
Abstract <p>In August 2012 I got my place of work an order for my functional thesis. The objective of my thesis was added to the City of Oulu afternoon activities Metsokangas unit of community among families with children and at the same time to bring the youth workers familiar with the families. The method of my thesis I used the adventure event which was based on the theory of adventure education, community and inclusion. Adventure event I used functional exercises and group exercises. The objective of organizing the event was to bring educators familiar with adventure education. The event was also a great opportunity for parents to see the school facilities.</p> <p>Adventure education is active activities and it can be implemented in many different ways. Organizing adventure event I also prove that using adventure education doesn't involve large budgets and the scenery. Adventure education supports social skills and overall personality development. Children and young people's participation added a community perspective greatly at the adventure event.</p> <p>The output of the adventure is "A small handbook of black gem hunting". The handbook tells the adventure step by step. The handbook consists of a short theoretical part of event organizing and there is also a script of adventure event. The handbook is intended for education professionals. It is a complete educational tool. By using this handbook anyone is able to organize the adventure event.</p>	
Keywords Community, implication, adventure education, the city of Oulu youth work service unit of Metsokangas afternoon activities.	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 TOIMINNALLINEN OPINNÄYTETYÖ	7
2.1 Metsokankaan iltapäivätoiminta	7
2.2 Iltapäivätoiminnan valtakunnallisia tavoitteita	8
2.3 Iltapäivätoimen ja Metsokankaan yhtenäisperuskoulun yhteistyö	8
2.4 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet	9
2.5 Opinnäytetyön malli ja rakenne	10
3 OPINNÄYTETYÖN TEORIA	13
3.1 Yhteisöllisyys	13
3.2 Yhteisöllisyys eli sosiaalinen pääoma	14
3.3 Sosiaaliset verkostot	15
3.4 Jäsenyyden tunne	15
3.2 Osallisuus	17
3.3 Seikkailu – ja elämyspedagogiikka	18
3.1 Seikkailukasvatuksen historia	18
3.2 Seikkailukasvatus on kokonaisvaltaista oppimista	19
3.3 Seikkailutoiminta	20
3.4 Toiminnalliset harjoitteet	20
3.5 Turvallisuussuunnitelma	21
4 MUSTAN JALOKIVEN METSÄSTYS	23
4.1 Projektin käynnistäminen	23
4.1.1 Suunnittelu ja ennakkovalmistelu	24
4.1.2 Työtehtävien ja asioiden organisointi	25
4.1.3 Ennakkojärjestelyt	26
4.1.4 Tiedotus, mainonta ja oheistuotteet	27
4.1.5 Kenraaliharjoitukset	28
4.2 Seikkailun kulku	28
4.2.1 Seikkailun kaupungit	29
4.2.2 Arkut ja öylätit	30
4.2.3 Lisäekstrat	31
4.3 Seikkailun ohjaus ja päätös	32
4.4 Palautteet	34
5 YHTEENVETO	37
6 POHDINTA	39
LÄHTEET	40
LIITE	43

1 JOHDANTO

Opinnoissani olen suuntautunut sosiaaliseen vahvistamiseen. Ammatilliset opintoni olen suunnannut seikkailukasvatukseen. Opinnäytetyöstäni tahdoin tehdä jotain konkreettista, minulle luontaista ja sydäntä lähellä olevaa. Tahdoin toteuttaa jotain sellaista, josta jäisi hyviä muistikuvia ja jotain, jota voitaisiin hyödyntää pedagogisessa työssä jatkossakin. Opinnäytetyöni toiminnallisen osion toteutin niillä menetelmillä joita opintojeni ja työelämäni aikana työkalupakkiini on kertynyt.

Opintojeni aikana törmäsin siihen kuinka vaikeaksi seikkailukasvatus koettiin kasvatusalan ammattipiirissä. Huomasin kuinka monimutkaisena ja haastavana useat kasvattajat näkivät seikkailulliset ja elämykselliset menetelmät. Ohjausmenetelmän piti olla jotain kovin suurta ja mahtavaa, että menetelmä luokiteltiin seikkailukasvatukseksi. Monimutkaisia tai kalliita välineitä ei tarvita. Lapsi ei tarvitse suuria kulisseeja ja välineitä toteuttaakseen leikkejä vaan mielikuvitus luo niitä (Kokljuschkin 1999, 18 - 20).

Aloitin työni Metsokankaan yhteiskoulun tiloissa Oulun kaupungin nuorisotoimen aamu- ja iltapäivätoiminnassa elokuussa 2012. Toiminnan käynnistyttyä heräsi keskustelu vanhempien illasta. Suurin osa työntekijöistä oli sitä mieltä, että sen tulisi olla toiminnallinen ilta. Tartuin heti tilaisuuteen ja ehdotin, että tässä minulle olisi loistava tilaisuus toteuttaa myös opinnäytetyöni. Ideani seikkailutapahtumasta perheille hyväksyttiin työyhteisössä ja sain aloittaa toiminnallisen opinnäytetyöni projektin.

Tahdoin osoittaa opinnäytetyölläni, että seikkailukasvatusta voidaan tehdä myös erittäin yksinkertaisilla menetelmillä ja edullisella budjetilla. Kokljuschkin toteaa, että seikkailussa tarvitaan tekemistä, ajattelemisen aihetta sekä tunnetta, joka tempaa lapset mukaansa seikkailuun. Opinnäytetyölläni tahdoin pienillä seikkailukasvatuksen elementeillä madaltaa kasvatusalan ihmisten käsitystä seikkailukasvatuksen monimutkaisuuteen. (Kokljuschkin, 1999, 36.)

Opinnäytetyöni on projektimuotoinen toiminnallinen opinnäytetyö, joka koostuu kahdesta eri osasta. Ensimmäisessä osiossa tutustutaan seikkailutapahtuman tietoperustaan, teoreettisiin viitekehyksiin. Kuvaan seikkailutapahtuman etenemisen ja toteuttamisen raportoinnin keinoin. Opinnäytetyöni toinen osa on itse produkti eli tuotos, ohjaajan käsikirja seikkailuun. Seikkailutapahtumasta tuotin pienen käsikirjan, jonka avulla jokainen pystyy järjestämään vastaavanlaisen seikkailutapahtuman. Se on selkeä ja valmis työkalu kasvatusalan ammattilaisille kasvun tukemiseen erilaisille ryhmille.

Seikkailutapahtuma oli suljettu tapahtuma, koska asiakkaat olivat ennalta tiedossa olevia iltapäivätoimen asiakkaita. Tapahtuman järjestäminen vaati erittäin hyvän suunnittelun, järjestelyn sekä organisoinnin. Suuren ihmisryhmän ohjaaminen tuo omat haasteensa. Tapahtuman järjestäminen koostuu monesta pienestä osasta, jotka tulee hallita koko tapahtuman ajan. Seikkailutapahtuman järjestämisen koin haasteellisena pedagogisten tavoitteiden ja hyvän tapahtuman järjestämisen saavuttamisen vuoksi.

Ohjaajan käsikirjasta pyrin tekemään yksinkertaisen ja helposti luettavan. Käsikirjan menetelmät on muunnettavissa kulloisenkin tekijän ja osallistujan määrän mukaan. Seikkailutapahtuman voi toteuttaa myös suurelle ihmisryhmälle tai soveltamaan sisä- tai ulkotiloihin.

Tapahtuman jälkeen asiakkailta kerätyn palautteen pohjalta voin todeta, että seikkailu ja elämykset tekivät heille mieleen painuvan jäljen sekä pääsin onnistuneen tapahtuman tavoitteeseen.

2 TOIMINNALLINEN OPINNÄYTETYÖ

Toiminnallinen opinnäytetyö on yksi ammattikorkeakoulujen opinnäytetyön muodoista. Ammatillisessa kentässä se tavoittelee ohjeistamista ja opastamista käytännön toimintaan sekä toiminnan järjestämistä ja järkeistämistä.

Koulutusaloista riippuen toiminnallinen opinnäytetyö voi olla ohje, ohjeistus, opastus tai jonkun tapahtuman tai tilaisuuden suunnittelu tai toteutus tai jopa molemmat. Toteutustapana voi olla kohderyhmän mukaan esimerkiksi opas, kirja, kansio, verkkojulkaisu tai joku muunlainen tuote. Käytännön toteutus ja sen raportointi tutkimusmenetelmän keinoin yhdistyvät tässä menetelmässä. Opinnäytetyön aikana toiminta ja raportointi kulkevat rinta rintaan. (Vilkka & Airaksinen 2003,9.)

Toiminnallinen opinnäytetyö koostuu kahdesta osasta. Ensimmäinen osa on opinnäytetyöraportti. Toiminnallisen opinnäytetyön raportti on teksti, josta selviää, mitä, miksi ja miten toiminta on tehty. Siinä selviää myös työprosessi sekä millaisiin tuloksiin ja johtopäätöksiin tulin. Toinen osa toiminnallisesta opinnäytetyöstä on produkti eli tuotos, joka on usein kirjallinen. (Vilkka & Airaksinen 2003, 65.) Koen, että seikkailukasvatusta olisi parhainta tuoda tutuksi konkreettisella tekemisellä ja valmiin ohjekirjan laatimisella kasvatustilan ammattilaisille ja miksei myös lasten vanhemmille.

2.1 Metsokankaan iltapäivätoiminta

Metsokankaan iltapäivätoiminta toimii Metsokankaan yhtenäisperuskoulun tiloissa. Yhtenäiskoulu on luokille 1-9. Koulu on mitoitettu tiloiltaan yhteensä noin 540:lle oppilaalle. Samassa kiinteistössä toimii myös Metsokankaan päiväkoti. Metsokankaan yhtenäiskoulu on osa asuinalueensa lähipalvelukeskusta.

Iltapäivätoiminnan järjestää Oulun kaupungin nuorisotoimi. Metsokankaan iltapäivätoimintaa on neljässä eri toimintaryhmässä jossa jokaisessa on paikka kolmelle kymmenekseen lapselle eli Metsokankaan iltapäivätoiminnassa lapsia on yhteensä 120. Jokaisessa toimintaryhmässä on kolme ohjaajaa. Lisäksi oli yksi kiertävä ohjaaja ja

työharjoittelijoita. Ohjaajista viisi on työskennellyt samassa tiimissä aikaisemmin ja loput työntekijät on uusia tulokkaita. Toimintaan ajatellen tilat ovat haasteelliset. Iltapäivätoiminta tapahtuu koulun käytävillä sekä luokahuoneissa.

Iltapäivätoiminta tapahtuu koulupäivinä ja on suunnattu 1. ja 2. luokan oppilaille, sekä muiden vuosiluokkien erityiseen tukeen oikeutetuille lapsille. Iltapäivätoimintaan lapsi tulee koulupäivän jälkeen ja siellä hänellä on mahdollista olla kello 17.00 saakka. Toiminta tarjoaa lapselle välipalan ja turvallisen kasvatusalan ammattilaisen läsnäolon. Toiminnossa noudatetaan opetushallituksen laatimia perusteita iltapäivätoiminnalle. Iltapäivätoiminta pohjautuu perusopetuksen arvoihin, joita ovat ihmisoi-
keudet, tasa-arvo, demokratia, luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön elinkelpoi-
suuden säilyttäminen sekä monikulttuurisuuden hyväksyminen. Toiminnan tulee
perusopetuksen tavoin edistää yhteisöllisyyttä, vastuullisuutta sekä yksilön oikeuksi-
en ja vapauksien kunnioittamista.

2.2 Iltapäivätoiminnan valtakunnallisia tavoitteita

Yhteiskunnallisena lähtökohtana on turvallisen kasvu ympäristön tarjoaminen lapselle. Toiminnan keskeisenä tarkoituksena on tukea lapsen kasvua ja kehitystä sekä tukea myös perhettä ja koulua niiden kasvatustehtävässä. Tehtävänä on lapsen kokonais-
valtaisen hyvinvoinnin edistäminen seuraavista näkökulmista: lapsen vapaa-ajan
toiminnan ohjaaminen, kasvun ja kehityksen tukeminen, koulunkäynnin ja oppimisen
tukeminen, varhainen puuttuminen ja sosiaalinen vahvistaminen.

Iltapäivätoiminnassa ei ole varsinaista oppimistavoitetta, vaan tavoitteet keskittyvät pääsääntöisesti tunne-elämän, sosiaalisen kehityksen sekä eettisen kasvun tukemiseen. Tärkeimpinä asioina toiminnan tavoitteissa painottuvat: toisen oikeuksi-
en kunnioittaminen, käytöstavat, vastuullisuus kavereista, omista teoista ja niiden
seuraamuksista. Päivittäisissä askareissamme näkyy myös monikulttuurisuus sekä
kestävä kehitys. Pyrimme myös edistämään lasten osallisuutta ja vaikutusmahdolli-
suuksia toiminnan sisällön suunnittelussa. (Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimin-
nan perusteet 2011)

2.3 Iltapäivätoimen ja Metsokankaan yhtenäisperuskoulun yhteistyö

Yhteistyötä Metsokankaan yhtenäisperuskoulun henkilökunnan kanssa on toimiminen muun muassa kasvatuskumppaneina, avustaminen läksyparkissa sekä välitunti-valvonnassa. Osallistumme JORY:n (johtoryhmä johon kuului päiväkodin johtaja, rehtori, apulaisjohtaja, virastomestari ja aamu – ja iltapäivätoiminnan edustus) palavereihin säännöllisesti. Olemme myös mukana esi- ja alkuopetuksen suunnittelu-ryhmässä ja avustamassa alaluokkien yhtenäisissä tapahtumissa. Lisäksi yhteistyötä on koulun keittiö – ja siivoustyön henkilökunnan kanssa.

Keväällä 2012 työyhteisö on nimennyt kaksi eri painopistealuetta nuorisokeskusmallin kehittämisessä; yhteistyön kehittäminen koulun kanssa sekä oman työn suunnittelu ja organisointi. Opinnäytetyöni kautta näihin kumpaankin kehitysalueeseen tuli uusia näkökulmia ja tukea.

2.4 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet

Metsokangas on uusi kasvava asuinalue, jossa on paljon lapsiperheitä. Osalla lapsista ja heidän perheistään ei ole tuttuja alueella. Yhteiskoulun rehtorin kanssa käydyssä keskustelussa selvisi, etteivät vanhempaintoimikunnassa käyvät vanhemmat tuntenee toisiaan, vaikka asuivat samalla tiellä ja lapset kulkivat samassa koulussa.

Tässä seikkailutapahtumassa perheiden oli mahdollista tutustua toisiinsa luonnollisesti ilman suuria kynnyksiä. Elämysten ja kokemusten kautta ihmiset kohtaavat toisensa luonnollisesti. Seikkailutapahtumaan tulevia ihmisiä yhdisti iltapäivätoiminta sekä yhteiskoulu. Seikkailukasvatuksella tuetaan sosiaalisia taitoja sekä kokonaispersoonallisuuden kehitystä. Siihen voidaan yhdistää eri sisältöalueita toiminnan kautta sekä sitä kautta oppia yhteistyötaitoja. Jokainen saa myös mahdollisuuden kokea onnistumisen elämyksen. (Kokljuschkin 1999, 35.)

Seikkailua suunnitellessa otin huomioon Metsokankaan yhtenäiskoulun ja yhtenäiskoulun arvopohjan eli yhteisöllisyyden, turvallisuuden, avoimuuden, luovuuden ja rohkeuden sekä tasa-arvoisuuden. Iltapäivätoiminnan arvopohja ja tehtävä peilautuivat tapahtumaan täysin. Arvopohjat oli helppo sisällyttää seikkailutapahtumaan,

seikkailukasvatukseen ominaisten piirteiden sekä sen kasvatuksellisen arvopojan vuoksi.

Seikkailun järjestämisellä oli vaikutus kahteen eri yhteisöön. Iltapäivätoiminnan asiakasnäkökulmasta oli edistää yhteisöllisyyttä iltapäivätoiminnan lapsiperheiden kesken ja samalla lähentää yhteistyötä nuorisotoimen työntekijöiden kanssa. Tapahtumaa tehdessä myös nuorisotoimen uusi työyhteisö pääsi kehittymään työyhteisönä ja jokaista yksilöä ryhmässä. Seikkailu siis ryhmäytti iltapäivätoiminnan asiakkaita kuin meitä työntekijöitäkin. Yhtenäiskoulun suuruuden vuoksi oli myös erittäin tärkeää tutustua tiloihin seikkailun varjolla. Seikkailutapahtuma kasvatti sosiaalista pääomaa. *”Ihmisillä ei ole sosiaalista pääomaa, vaan sitä on ihmisten muodostamalla yhteisöllä. Miten me voisimme hyötyä sosiaalisesta pääomasta, kun emme yksilönä voi sitä saavuttaa.”* (Hyypä 2005,15.)

2.5 Opinnäytetyön malli ja rakenne

Ammatillinen suuntautumiseni, seikkailukasvatusinnostukseni sekä aikaisemman työhistoriani pohjalta valitsin toiminnallisen opinnäytetyön. Minulla on hyvät sosiaaliset ja vuorovaikutustaidot. Näen asioiden kokonaisuudet hyvin ja organisoin jouhevasti. Luontevinta minulle on kehittää ja kehittyä ihmisenä toiminnan kautta. Toiminnallisella opinnäytetyöllä pyritään yleensä selventämään, ohjeistamaan tai järjeistämään jotain käytännön toimintaa. Tahdoin tuoda seikkailutoiminnalla esille seikkailukasvatuksen ideologiaa sekä työstää siitä selkokiehisen käsikirjan. Halusin myös haastaa itseni ja kartuttaa kokemuspohjaani.

Toiminnallisessa opinnäytetyössä yhdistetään arjen ammattitaito, ammatillinen tieto eli määritelmät, käsitteet ja mallit. Tekemisessä on vahvasti mukana tutkimuksellisuus, tutkiva tekeminen sekä tutkivan tekemisen sanallistaminen eli raportointi. Tutkimustiedon hankkimisella on tarkoitus rajata, tarkentaa, kehittää, uudistaa sekä luoda kohdetta ja käyttäjää paremmin palvelevaksi. (Vilka 2010, 65 – 66.)

Toiminnan teoriapohja nousi tapahtuman tilaajan tarpeista. Kasvatustäkemystäni sekä arvostukseni seikkailukasvatukseen vaikutti suuresti valintoihini. Seikkailukas-

vatus, yhteisöllisyys ja osallisuus nitoutuivat kasvatuksellisesti tapahtuman järjestämiseen hyvin. Osallisuuden yhdistäminen tapahtumaan toi yhteisöllisyydelle rikkautta, lisäarvoa. Kaikkien valitsemieni teorioiden pohjalta oli hyvätoteuttaa seikkailutapahtuma jolla päästiin seikkailun tilaajan tavoitteisiin.

Opinnäytetyöprosessin alussa tein toimintasuunnitelman. Suunnitelman tulee vastata kysymyksiin mitä tehdään, miten tehdään ja miksi tehdään. Näin ideat ja tavoitteet selkiytyvät. (Vilka & Airaksinen 2003, 9.) Tärkeää oli myös pohtia, miten realistinen suunnitelma oli ja kuinka nämä ideat ja suunnitelmat tavoittaisiin. Toimintasuunnitelmaan tein myös aikataulun, josta seurasin prosessin etenemistä. Suunnitelmien edetessä toimintasuunnitelma realisoitui.

Opinnäytetyöprosessi on laaja kokonaisuus, joten prosessin aikana käytin kirjoittamisen tukena päiväkirjaa. Pidin henkilökohtaista dokumentointia palaverieita sekä suunnittelutuokioista. Kirjasin kaiken oleellisen, kuten muun muassa pohdintoja toteutuksesta, tavoitteista, ideoista joita syntyi prosessin aikana. Kirjasin näkökulmia asioista, ohjauskeskustelut ja lähdevinkit. Päiväkirjan pitäminen oli erittäin hyvä keino itselle omien tunteiden ja tuntemusten purkamiseen. Päiväkirja toimi erittäin hyvin oman ohjaustaidon sekä projektin johtajuuden osalta arvioinnin välineenä. Opinnäytetyöraporttini on selkeästi ja vaiheittain avattu kokonaisuus seikkailutapahtumasta.

Puhun opinnäytetyöraportissa seikkailutapahtumasta käyttäen vain sanaa seikkailu helpottaakseni kirjoitusta. Ensimmäisestä tapahtumasta olin itse pois sairaustapauksen vuoksi, joten raportoin seikkailun toisen tapahtumakokemuksen pohjalta. Rakenteeltaan opinnäytetyöraportti on selkeä arviointi seikkailun organisoinnista, toteuttamisesta.

Toiminnallinen osuuteni seikkailun järjestäminen oli pienimuotoinen projekti, jonka tekemisen vaiheet pohjautuivat tapahtuman järjestämisen kirjaan, tapahtuma on tilaisuus (Vallo & Häyrinen, 2008). Seikkailun toteutin kahtena eri päivänä. Syynä tähän oli asiakkaiden paljous. Yhden päivän seikkailussa oli noin 130 henkilöä. Rajauksen tein turvallisuuden sekä seikkailun toimivuuden vuoksi. Tapahtumat pidettiin normaalin työpäivän päätteeksi, tämän vuoksi ne olivat eri viikoilla, jottei syntyisi liikaa työkuormitusta ohjaajille.

Tuotos seikkailusta on ”pieni käsikirja Mustan jalokiven metsästyksen”, jossa kerrotaan seikkailun toteutus vaihe vaiheelta. Tuotoksen päädyin tekemään helposti saatavaksi, ohjaaja voi tulostaa sen vaivattomasti itselleen työkaluksi toimintaan. Mustan jalokiven metsästyksen käsikirja kertoo selkeästi seikkailutapahtuman järjestämisestä. Käsikirja on tarkoitettu kasvatusalan ammattilaisille. Se on valmis työkalu, kasvatuksellinen väline. Tämän käsikirjan avulla jokainen pystyy toteuttamaan seikkailutapahtuman.

3 OPINNÄYTETYÖN TEORIA

Teoriaosuus antaa ymmärryksen toiminnalleni opinnäytetyössä. Jokainen ajatus, suunnitelma, toiminto ja toteutus pohjautuvat pedagogiseen näkemykseen. Näen, että yhteisöllisyyden lisääminen toiminnallisesti on luontaista sekä matalakynnyksistä. Osallisuudella saadaan aikaan ”me teimme sen” - tunnetta. Toiminta johon on luotu tarina ympärille tempaisee lapset mukaansa. Lasten aito heittäytyminen ja seikkailullisuus madaltavat myös aikuisten kynnyksiä pieneen heittäytymiseen ja uusiin kokemuksiin.

3.1 Yhteisöllisyys

Opinnäytetyössäni näen yhteisöllisyyden suurena asiana lähiön asukkaiden ja heidän lastensa takia. Lapsilla on mahdollisuus käydä Metsokankaan yhtenäiskoululla päiväkodista yläasteen viimeiseen luokkaan saakka. Lähiön vanhemmista voisi saada valtavan yhteisöllisyyden voimavaran alueen lasten kasvun tukemiseksi.

Yhteisöllisyyden synnyttäminen vaatii yhtenäisyyden tunnetta sekä sen arvostamista. On tärkeää, että toisia kuullaan ja annetaan arvo yhteisille voimavaroille. Yhteisön vahvuus on yleensä sitä vahvempi mitä erilaisempi se on. Yhteisöllisyyden kokeminen syntyy tekemällä. On tärkeää, että ihminen pystyy olemaan osallisena ja vaikuttamaan asioihinsa. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2013.)

Tämän seikkailun rakentamisessa oli vahvasti mukana yhteisöllistä toimintaa. Vanhempien toimikunnasta saatiin rehtorin kautta tietoa, että asuin alueen perheet kaipaivat toisiinsa tutustumista.

Lasten osallisuudella saatiin hienosti lisättyä yhteisöllisyyden tunnetta seikkailussa. Yhdeksännen luokan osallistaminen kasvatti yhteisöllisyyttä ja toi osan myös heidän vanhempiaan seikkailuun ja tutustumaan yhteisöön toiminnan ympärillä. Myös seikkailukasvatuksen toiminnalliset muodot saivat ihmisissä aikaan kuuluvuuden tunnetta sekä sitä, että heistä välitetään ja he saivat välittää. Nämä kaikki argumentit

ovat yhteisöllisyyden tunnuspiirteitä. Seikkailutapahtumassa on iso voimavara ja mahdollisuus yhteisöllisyyden edesauttamiseen.

Seikkailu oli lyhytkestoinen ja tällaisia tapahtumia pitäisi olla enemmän jotta päästäisiin suuriin tuloksiin vahvan yhteisöllisyyden suhteen, eli niin sanottuun suureen sosiaaliseen pääomaan.

Yhteisöllisyydellä osoitetaan, että välitetään ja pidetään huoli yhdessä yhteisistä asioista, näin voimavarat ovat isommat. Ei tarvitse olla yksin, vaikka nykypäivän maailmassa korostuu enemmän individualismi eli yksilökeskeisyys. Näen, että yhteisöllisyyden merkitys on tärkeä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon sekä sosiaalisen vahvistamisen ja kasvun tukemisessa. Seikkailutapahtuma on iltapäivätoiminnan tavoitteiden mukaista kodin kasvatustyön tukemista.

3.2 Yhteisöllisyys eli sosiaalinen pääoma

Sosiaalisen pääoman muodostumiselle keskeisiä ovat henkilöiden ja ryhmien väliset sosiaaliset siteet ja niiden muodostavat verkostot. Sosiaalisen pääoman kasvu lisää luottamusta. Luottamus ei synny itsestään. Ei edes silloin, kun ihmiset elävät suurin piirtein samankaltaisissa olosuhteissa. Luottamuksen synnyttäminen vaatii ihmisiltä konkreettista tekemistä toistensa kanssa. (Hyypä 2000, 14.)

Hyypä (2005, 15) kertoo, että sosiaalinen pääoma on yhteisön käsite. Ihmisillä ei ole sosiaalista pääomaa, vaan sitä on ihmisten muodostamalla yhteisöllä. Miten voimme hyödyntää sosiaalista pääomaa, kun emme yksilöinä sitä voi. Sosiaalista pääomaa on Hyypän mukaan vaikea mitata. Kokemuksieni mukaan tämä on totta. Seikkailun palautteissa kuitenkin korostuu se, että pientä yhteisöllisyyden tunnetta havaittiin.

”Kun ihmiset muuttavat, he yleensä arvioivat muuttokohteen ominaisuuksia, joista turvallisuus ja luottamus ovat tärkeimpiä. Asuinalueen sosiaalinen kontrolli on hyvin tärkeä ja viihtyvyyttä lisäävä tekijä – mutta vain, jos se perustuu vapaaehtoisuuteen ja edistää turvallisuutta. Myötämieleisyys ja kasvuhakuisuus ovat sosiaalisen

pääoman valtteja. Kielikuvanakin yhteisöllisyys kuvastaa myönteisyyttä, johon on helppo uskoa ja jota siksi on helppo tavoitella. Kasvuhakuisuus tarkoittaa sosiaalisen pääoman ehtymättömyyttä. Se on pääoma joka ei kulu käytössä Sosiaalisen pääoman määritelmän keskeisenä osana ovat sosiaaliset verkostot.” (Hyypä 2005, 17–18.)

3.3 Sosiaaliset verkostot

Sosiaalisia verkostoja nähdään olevan kolmea eri lajia. Ensimmäisenä tyyppinä voidaan pitää epämuodollisia ja vaihtelevissa määrin vapaaehtoisia verkostoja, jotka ovat kiinnittyneen arkipäiväiseen kanssakäymisen pohjalta tai jostakin kulttuurisista ja yhteiskunnallisista syistä. Epämuodollisia sosiaalisia verkostoja ovat esim. perheen tai suvun, asuinpaikan tai paikkakunnan, työyhteisön, yhteisten harrastusten, intressien ja elämäntilanteen perusteella muodostuvat verkostot. Toista tyyppiä ovat organisoidut ja vapaaehtoiset sosiaaliset verkostot, joita ovat erityisesti yhdistykset ja yhteiskunnalliset liikkeet. Ne eroavat edellisistä organisoidun ja instituutionallisoituneen muotonsa perusteella ja niille ovat tyypillisiä kollektiivisen toiminnan moninaiset vaihtoehdot, jotka antavat niille erityisen painoarvon. Kolmas sosiaalisen verkostojen tyyppi ovat jonkin organisaation toimintapositioniin liittyvät sosiaaliset verkostot, kuten talouden, hallinnon ja politiikan toimijaverkostot. Ne organisoituvat yleensä verrattain hierarkkisesti, kuten talouden verkostot tehtävien ja roolisuoritusten mukaan ja hallinnon verkostot virkahierarkian mukaan. Nämä verkostot keräävät ympärilleen epäilemättä suuren määrän sosiaaliseksi pääomaksi katsottavia voimavaroja. (Ilmonen 2000, 10 – 13.)

3.4 Jäsenyyden tunne

Jäsenyyden yksi keskeinen elementti on tunne, tunne yhtenäisyydestä, yhteisöllisyydestä, vastavuoroisuudesta. Tunteet elävät ja kasvavat sosiaalisissa suhteissa poikkeuksetta. Toinen tapa on toiminnallinen, jäsenyys ilmentää kollektiivisia arvoja (yhteisöllinen, yhteisöä koskeva), tavoitteita ja etuja, joiden eteen toimitaan, joihin vedotaan ja joista myös kiistellään. Toiminta saa muotonsa tietyissä yhteiskunnalli-

sisä, materiaalisissa ja kulttuurisissa olosuhteissa, joissa jäsenyys kriteerit syntyvät ja joissa niitä valvotaan. Kolmas tapa kiinnittyykin jäsenyyden yhteiskunnallisiin ehtoihin. Jäsenyys ei vain yhdistä, vaan se myös erottelee ja jakaa erilaisia rajoja, resursseja ja rooleja. Kaikilla jäsenyyden tasoilla on kyse sosiaalisesta tunnustamisesta. Paitsi että lunastamme sekä anastamme yhteiskunnallisia jäsenyyksiä, niin myös yhteiskunta luovuttaa näitä. Jäsenyys on suorittamisen ja saavuttamisen tulos. (Kuure 1999, 24.)

3.2 Osallisuus

Mannerheimin Lastensuojeluliiton tutkimuksessa Yhdessä lasten kanssa – seikkailu osallisuuteen kerrotaan, että ihmisellä on halu olla vaikuttamassa itseään koskeviin asioihin. Saadessaan olla mukana suunnittelemassa, ideoimassa ja toteuttamassa, niin hän kokee aidosti osallisuuden tunnetta. Osallistavien menetelmien käyttö kasvatuksessa tukee lasten sosiaalista ja emotionaalista kehitystä. Vahvistaa itsetuntoa ja tarjoaa mahdollisuuksia opetella yhteisön yhteisiä pelisääntöjä, tapoja sekä niihin sitoutumista. (Stenius & Karlsson 2005, 8 - 9)

”Lapsen osallisuudessa on kyse siitä, miten hän voi olla mukana määrittämässä, toteuttamassa ja arvioimassa hänen etunsa turvaamiseksi tehtävää työtä. Mahdollisuus olla osallisena ja mukana asioiden käsittelyssä itselle merkittävissä yhteisöissä on ratkaisevaa ihmisen identiteetin kehittymisen kannalta. Kyse on yhdestä kasvun ja kehityksen perusedellytyksestä. Osallistumisen kautta opitaan olemaan ja elämään yhdessä”. (Sosiaaliportti 2013.) Lasten oikeus vaikuttaa itseään koskeviin asioihin on kirjattu YK:n sopimukseen kuin Suomen perustuslakiin.

Aikuinen nähdään turvallisena kanssakulkijana lapsen ja nuoren rinnalla, joka mahdollistaa ja antaa tilaa lapselle kasvaa ja kehittyä. Ei niinkään selitä ja tulkitse lapsen puolesta. Tunnetaitojen harjoittelu seikkailukasvatuksessa on aitoa, koska ollaan oikeassa ja aidossa tilanteessa. Lasten osallisuudella on kasvun tukemisen kannalta suuri merkitys, jotta lapsi saa mahdollisuuksia kokea ja oivaltaa itse, niin se antaa aktiivisen kokemuksen osallisuudesta. Lapsen ja aikuisen välillä kunnioittava ja aito kohtaaminen luo pohjaa myös osallisuuden kokemiselle. (Louhela 2010, 153.)

Oranen (2008, 9) kertoo teoksessaan, että osallisuuden rakentuminen on vastavuoroista toimintaa, edellyttäen yhteisöltä jäsentensä huomioimista ja mukaan tulemistä. Laajasti ymmärrettynä osallisuus on yhteisöön liittymistä, kuulumista ja siihen vaikuttamista. Lapsille ja nuorille on tärkeää, että he saavat vaikuttaa omassa elinpiirissä missä he kasvavat, leikkivät ja oppivat.

3.3 Seikkailu – ja elämyspedagogiikka

Mitä on seikkailu? Voiko seikkailua tapahtua ihan missä vaan ja milloin vaan ja vaikka joka päivä? Kyllä, seikkailu voi tapahtua mielessä, tai se voi olla fyysinen kokemus. Seikkailu on tunteellista ja tunteilla on suuri merkitys oppimiseen ja ajattelemiseen. Seikkailu on elämyksellistä toimintaa. Jokainen henkilö määrittää omat kokemuksensa. Seikkailua on vaikea lähteä tämän vuoksi määrittelemään. Jotta seikkaillusta tulee pedagogista, tarvitaan reflektointia.

3.1 Seikkailukasvatuksen historia

Elämyspedagogiikan tunnetuin kehittäjä on saksalainen reformipedagogi Kurt Hahn. Hahnin pedagogisena ideana oli, että oppiminen ja kasvaminen tapahtuvat ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa heidän kohdatessaan haasteita uusissa olosuhteissa. Hahnin lähtökohtana oli suojella nuoria huonolta fyysiseltä ja psyykkiseltä kunnolta, aloitekyvyttömyydeltä, vastuuttomuudelta itseä ja toisia kohtaan sekä itsekurin ja pitkäjänteisyyden puutteelta. Hän perusti maaseutukouluja Saksaan ja Englantiin viime vuosisadan alussa. Hahnilainen koulutusfilosofia kehittyi yksilökeskeisestä näkökulmasta kohti demokraattista ryhmätoimintaa. Hahnin lähtökohtana oli vaikuttaa yksilön käyttäytymiseen tajunnan, aistimuksien ja tuntemuksen kautta. (Telemäki, 13 – 17.)

Hahn määritteli kaksi oppimisen ja kehittymisen tapaa: tunteen ja aidon toiminnan yhdistämisen, toiminnan jossa ihminen kokee itsensä voittamisen tunteen. Elämyspedagogiikan toimintakeinot pitävät sisällään käsitteet: turvallisuus, elämys, kokemus, hetkellisyys, tilannesidonaisuus, välittömyys, luonto, aitous ja yksinkertaisuus. Hahnilaiseen elämyskasvatukseen kuuluu vahvasti usko ihmiseen aktiivisena, vastuullisena ja täysivaltaisena kansalaisena. Hahn ei niinkään ollut kiinnostunut koulujensa opillisesta saavutuksesta. Olennaisena hän piti menetelmiä, joilla tavoitteet toteutettiin. (Telemäki, 13 – 17.)

Hahnin mielilauseita oli *”Kukaan ei saa olla vain matkustaja, vaan jokainen kuuluu miehistöön.”* (Kokljuschkin, 1999, 14)

3.2 Seikkailukasvatus on kokonaisvaltaista oppimista

Seikkailukasvatukselle ominaista on kokemuksellinen oppimisprosessi, jossa seikkailullinen toiminta ja sen reflektointi mahdollistavat uusien ajattelu- ja toimintatapojen oppimisen ja muutoksen. Seikkailukasvatukselle ominaista on turvallisuus, tietoisuus ja tavoitteellisuus, toiminnallisuus ja haasteet, kokemukset, elämykset sekä yhteisöllisyys ja vuorovaikutuksellisuus. Seikkailukasvatuksessa huomioidaan ympäristö, jossa toimitaan ja useasti toiminta tapahtuu luonnossa. (Kivelä 2009, 18 – 19.)

Seikkailukasvatus on tavoitteellista toimintaa ongelmia ratkoen, yhdessä ryhmän kanssa uusiin oppimistilanteisiin osallistuminen. Seikkailukasvatuksesta käytetään myös termiä elämyspedagogiikka. Käsitteet pää (tietää), käsi (toimia) ja sydän (kokea) ovat seikkailu- ja elämyspedagogiikan peruselementtejä, näiden kaikkien avulla voidaan oppimisessa kehittää kokonaisvaltaisesti kaikkia persoonallisuuden osa-alueita. Seikkailukasvatus on kokonaisvaltainen kasvatus- ja kasvuprosessi, jossa lapsi on kokonaisvaltaisesti mukana. (Karppinen 2005, 38 – 39.)

Lapsella on vastavuoroinen ja energinen toimintatapa valloittaa maailmaa leikkien, iloiten ja tunteillen (Karlsson 2006, 9). Lapselle on tärkeää, että aikuinen pystyy heittäytymään mukaan seikkailuun. Jokainen lapsi ansaitsee olla sankari omassa seikkailussaan. Lapsia ohjaa suurelta osin aivojen ”mahdollisuusvarasto”, joka saa ilmauksensa mielikuvituksessa ja leikissä. (Kokljuschkin 1999, 18 – 23.)

Ohjaajan heittäytymisellä ryhmän jäseneksi on tärkeä rooli. Heittäytymällä toimintoon pystymme voittamaan ohjattavien luottamusta, sekä saamme ohjattavien hyväksynnän paremmin. Samoin osallistavassa toiminnossa voi luoda lapsiin luottamusta hyvällä tavalla. Silloin suunnittelun lähtökohdiksi nousevat lasten näkökulmat ja heille luontaiset tavat toimia. Lapset ovat mielestäni asiantuntijoita esim. koulun ympäristöstä ja seikkailun mahdollisuuksista. (Kokljuschkin 1999, 23.)

Jotta voimme tarjota kaikille lapsille onnistumisen kokemuksia, tarvitsemme erilaisia toimintoja. Jokainen on lapsi yksilö ja jokaisen tarpeet ovat erilaiset. Lapsilähtöinen pedagogiikka korostaa lapsen yksilöllisen ja omaehtoisen oppimisen tukemista.

Seikkailussa annetaan mahdollisuuksia onnistumisen kokemuksiin. (Kokljuschkin 1999, 20–23.) Seikkailutoiminolla saadaan matalalla kynnyksellä ne jäykät aikuisetkin osallistumaan toimintaan.

3.3 Seikkailutoiminta

Seikkailutoimintana voidaan pitää muun muassa kädentaitotehtäviä, valokuvausta, taidetta, arkisia askareita, kaupunkiseikkailuja, retkiä ja vaelluksia, leirejä, yhteistyö- ja ongelmanratkaisuharjoitteita. Keskusteluryhmät, opintopiirit, pelit ja leikit, liikunta ja urheilu tai muu matalariskinen, haastavaksi ohjattu toiminta luokitellaan myös seikkailutoiminnaksi. Kovia taitoja vaativa laji on muun muassa kiipeily- ja köysitoiminta, melonta, veneily, sukellus. (Kivelä 2009, 19.)

3.4 Toiminnalliset harjoitteet

Uuden ryhmän tavatessa käytetään paljon hyvin erilaisia harjoitteita. Ryhmäaloitteellisuutta vaatia harjoitteita ovat ongelmaratkaisutehtävät, ryhmän yhteistoimintaa vaativat tehtävät sekä pelit ja leikit. Näihin harjoitteisiin liittyy myös monesti se, että ryhmä niin sanotusti sulaa, eli liika jännittyneisyys poistuu. Harjoitteissa voi myös käyttää joitain toimintavalmiuden rajoittimia. Tällä asetelmalla saadaan uusia kokemuksia, näkökulmia ja ulottuvuuksia ryhmästä. Tulee uutta dynamiikkaa ryhmään. Se myös lisää helposti suoriutumisen mahdollisuutta ja aiheuttaa ryhmänjäsenten riippuvuutta sekä heihin turvautumista. Tämä kaikki taas luo luottamuksen ja turvallisuuden tunnun kokemusta.

Toiminnallisissa harjoitteissa ohjaajan tulee huomioida mitä toiminnalla haetaan, miten toiminta ohjataan, mitä siinä tulee huomioida ja miten toimintaa tulee reflektoida, jotta se tukee tavoitteita. (Kivelä 2009, 68 – 69.)

5.5 Seikkailun suunnittelu ja turvallisuus

Seikkailutoiminnan suunnittelussa on huomioitava valmistelu, toteutus ja purku. Vaikkakaan seikkailua ei voi suunnitella tarkasti alusta loppuun saakka, koska seikkailutoiminnassa yllätyksellisyys ja tilanteiden muuttuminen on ominaista. (Kokljuschkin 1999, 61.)

Seikkailuun kuuluu vahvasti jännityksen tunteet. Fyysisen turvallisuuden lisäksi on erittäin tärkeä huomioida myös henkinen turvallisuus. Tämän vuoksi seikkailukasvat-
tajalla on tärkeä tiedostaa turvallisuus. Seikkailujen jälkeen lapsella on aina oltava mahdollisuus puhua kokemuksistaan. Näin lapsi ymmärtää, että hänen tunteensa ovat tärkeitä ja hyväksyttäviä. Seikkailu on vahva kasvatuksen väline ja tämän vuoksi on erittäin tärkeä, että ohjaaja osaa tuoda oikein lapsen pois seikkailusta. Turvalli-
suus ei saa olla este osallistujille, vaan jokaisella on oltava mahdollisuus osallistua. Riskianalyysillä minimoidaan mahdolliset riskit toiminnassa. Seikkailukasvatuksen haastavimmissa lajeissa turvallisuuden suunnittelu korostuu. (Kokljuschkin 1999, 54.)

3.5 Turvallisuussuunnitelma

Koska seikkailu oli normaalin iltapäivätoiminnan piirissä tapahtuvaa, eikä oltu tekemisissä korkeariskisten toimintojen kanssa, niin avaan vain lyhyesti nämä osiot. Turvallisuus on yksi tärkeä seikkailukasvatuksen ominaisuus.

Turvallisuusasiakirja tulee laatia ennen tapahtumaa ja siinä on otettava huomioon tapahtuman toiminta ja sen laajuus. Turvallisuussuunnitelmassa tulisi käydä ilmi muun muassa kuvaus tapahtumapaikasta, toiminnasta vastaavat henkilöt, ja yhteistiedot, toimintaohjeet onnettomuustilanteessa ja niin edelleen. Turvallisuus-
asiakirjan lukee ja allekirjoittaa jokainen ohjaaja ennen tapahtumaa. Näin jokainen ohjaajan on tietoinen toiminnasta mahdollisen tapaturman sattuessa. (Kuluttajaviras-
to 2003.)

Osa riskeistä voidaan välttää huolellisella suunnittelulla ja siksi riskien tunnistaminen ja niiden välttäminen onkin tärkeä tehdä ennen tapahtumaa. Riskianalyysissä käydään läpi kaikki mahdolliset tapaturmatilanteet tapahtuman toiminnasta sekä ryhmätoiminnan tilanteista. Siinä luokitellaan kolmiportaisella asteikolla riskien

todennäköisyys sekä seurausten vakavuus. Näin minimoidaan mahdollisia tapaturmia. (Kuluttajavirasto 2003.)

4 MUSTAN JALOKIVEN METSÄSTYS

Työpaikkani toiminnallisen tapahtuman tilauksen myötä minulla heräsi heti idea, että seikkailu jota olin toteuttanut edellisessä työpaikassani, kävisi erittäin hyvin tähän yhteisöön. Tilapuitteet olivat erinomaiset, kohderyhmä valmiina, työntekijäresurssit sekä ammatillinen osaaminen olivat riittävät. Tähän seikkailuun pystyi lisäämään pedagogisen otteen sekä näkemyksen erinomaisesti. Samalla haastoin myös uuden työyhteisön keskinäiseen projektiin jossa työyhteisömme ryhmytyisi paremmin.

4.1 Projektin käynnistäminen

Elokuussa 2012 esittämäni seikkailuidea sai työyhteisöltä ja esimieheltäni myöntävän vastauksen. Seikkailun järjestämiseen oli hyvät edellytykset, työntekijäresurssit, heidän ammattitaito ja hyvä paikka. Seikkailulle oli selkeä tarve ja siihen punainen lanka.

Seikkailunjärjestämisprosessin alussa laadittiin suunnitelma. Tälle tapahtumalle oli tilaus ja tiesin mitä sillä haluttiin saavuttaa. Seikkailun järjestämisellä tahdoimme kertoa asiakkaille tavoitteistamme ja profiilista eli meidän ohjaajien arvoista ja imagosta.

Seikkailu oli suljettu tapahtuma eli asiakkaat olivat etukäteen tiedossa. Markkinointia ei tämän vuoksi tarvittu. Iltapäivätoiminnassa on lapsiperheitä asiakkaana 120. Yhdessä perheessä on keskimäärin neljä henkilöä, joten seikkailutapahtuman osallistujamääräennuste kokonaisuudessaan 480 henkilöön. Annoimme mahdollisuuden osallistumiseen koko perheelle, ettei kenenkään perheenjäsenen tarvinnut jäädä kotiin.

Tässä opinnäytetyön osiossa kuvaan seikkailutapahtuman suunnittelun, seikkailun kulun ja toteutuksen loppuinfoon saakka. Käsikirjoitus alkaa siitä, kun asiakkaat tulevat seikkailuun ja päättyy siihen, kun viimeinenkin asiakas on poistunut. Seikkailunkäsikirjoitus on työkalu seikkailun ohjaajille. Tuotoksessa kerron selkeästi mitä, missä ja milloin tapahtuu.

Tapahtuma oli matalariskinen eikä rahallistakaan riskiä tässä seikkailussa ollut.

4.1.1 Suunnittelu ja ennakkovalmistelu

Ensimmäinen vaihe oli työyhteisön kanssa palaveri, jossa esitin valmiin seikkailun rungon. Menetelmät ja toiminnalliset osiot olin valinnut jo etukäteen seikkailun tavoitteiden mukaisesti. Valmiin idean tuominen työyhteisöön oli haastava. Minun oli vaikea saada työyhteisöä sitoutumaan tapahtuman järjestämiseen ja saada se tuntumaan heidän omalta hommalta. Suureksi haasteeksi nousi myös seikkailun kulun ymmärtäminen. Kerroin, kirjoitin, tein mind mapin ja improvisoin seikkailua. Pidin liian itsestään selvänä, että kaikki heti ymmärtäisivät seikkailun kulun.

Yhteiskoulun rehtorin kanssa kävin läpi tilan käytön mahdollisuuden tapahtumapäiville sekä kaiken muun toiminnon yhteiskoulun osalta, jotta ei tulisi päällekkäisyyksiä. Nostin esille mahdolliset yhteistyökuviot. Tämä palaveri tuotti mahtavan ja merkittävän pedagogisen yhteistyön seikkailuun sekä opinnäytetyöhöni. Osallistin yhtenäiskoulun yhdeksännen luokan oppilaat tapahtumaan kahvituksen järjestämisen merkeissä. Rehtori kertoi myös koululla kokoontuvasta vanhempaintoimikunnasta, josta oli selkeästi havaittavissa, etteivät vanhemmat tunteneet toisiaan vaikka saattoivat asua naapuruksina. Tämä tieto vahvisti, että seikkailutapahtumalle oli selkeä tilaus.

Suunnittelussa minun oli muistettava koko ajan opinnäytetyöni toteutuksen vaatimukset sekä linjaukset seikkailun järjestämiselle. Tätä piti hokea itselle palavereissa, joissa suunnitelmat sinkoilivat maan ja taivaan välillä. Yhteistyö yhdeksännen luokan kanssa aiheutti erimielisyyksiä, koska yhteistyö työllisti meitä ohjaajia paljon. Osallisuuden merkitys oli kuitenkin opinnäytetyöhöni kultainen asia. Työyhteisön ideat ja ehdotukset eivät aina kohdanneet opinnäytetyöni vaatimuksien kanssa ja sen vuoksi jouduin ne hylkäämään. Annoin kuitenkin kaikille mahdollisuuden esittää ideansa.

4.1.2 Työtehtävien ja asioiden organisointi

Esimieheni kanssa kartoitin nuorisotoimen henkilökunnan mahdollisen osallistumisen seikkailuun. Sairaustapauksien vuoksi oli oltava varahenkilöitä tiedossa. Seikkailun taltioi kaksi nuorisotoimen tapahtuma-avustajaa, joilla on media-assistentin koulutus. Sovimme, että sairastapauksien sattuessa pystyisin tarvittaessa siirtämään tapahtuma-avustajan muihin tehtäviin.

Työyhteisön seikkailun kulun ymmärtämättömyys aiheutti palaverien venymistä, turhaa päänsäryä sekä stressiä monelle. Kollegoilta alkoi tulla tarkkoja vaatimuksia asioiden suhteen. Työyhteisössä heräsi myös ajatus siitä, että seikkailu epäonnistuisi. Kyseessä oli ohjattavana iso ryhmä ja mahdollisuudet epäonnistumiseen olivat suuret. Korostin palaverissa työyhteisömme vahvuuksia ja energiaa mitä meissä oli. Työyhteisön positiivisen energian ja luottamuksen ylläpitämiseen piti panostaa suuresti.

Toiminnalliset menetelmät seikkailuun valitsin pedagogisin perustein. Huomioin myös sen, että asiakkaista monet perheet olivat tuntemattomia toisilleen, ja tämän vuoksi en voinut ottaa liian haastavia menetelmiä. Seikkailua suunnitellessa pidin huolen, että fyysisesti ja psyykkisesti seikkailu pysyisi asiakkaillemme sopivana. Menetelmät oli valittuja miellyttävälle turvallisuusasteelle. Työyhteisö sai vaikuttaa valinnoillaan seikkailun kokonaissuunnitelmaan ja tehtäväjakoon. Tämän avulla lisäsin sitoutumista seikkailun toteutukseen.

Riskianalyysi tapahtumasta mietittiin työyhteisön voimin. Näin sai kattavamman näkemyksen turvallisuuteen. Samoin mietimme seikkailun voittajan palkintoa. Tulimme siihen tulokseen, että jokainen osallistuja saisi pienen muiston seikkailuun osallistumisesta. Voittaja ryhmälle tehtäisiin lisäksi diplomit jalokiven löydön kunniaksi. Seikkailussa ei ollut tärkein voitto, vaan osallistuminen sen vuoksi emme päätyneet palkitsemaan suuresti voittajaryhmää.

Kaikkien mielipiteiden, ohjeiden ja kyseenalaistamisten kuunteleminen myös kuormitti minua paljon. Olin liian pehmeä monessa tilanteessa. Projektin johtajana minun olisi pitänyt ottaa selkeästi tiukempi ote asioihin monessa tilanteessa.

Seikkailun käsikirjoitus hioutui loppua kohden yksityiskohtaiseksi. Ensimmäisen tapahtuman jälkeen siihen tehtiin vielä parannusmuutoksia seikkailun toimivuuden kannalta. Asioiden toteuttaminen aikataulussa ja hyvän suunnitelman, tehtävien organisoinnin ansiosta seikkailun tekeminen normaalin työarjen ohella ei tuntunut työläältä. Oli tietenkin päiviä jolloin oli hektisempää ja koin huonoa omaatuntoa, kun en ollut iltapäivätoiminnan lasten kanssa normaalissa arjessa täysin läsnä.

Seikkailun järjestin kahtena eri iltapäivänä suuren asiakaskunnan vuoksi. Työntekijöiden työkuormitus huomioitiin seikkailun järjestämisessä eri viikoilla.

4.1.3 Ennakkojärjestelyt

Jaoin ohjaajille vastuita ja työtehtäviä mahdollisimman pitkälle jokaisen vahvuuksien ja mielenkiinnon mukaan. Aikatauluun sisällytin lasten osallisuuden seikkailutapahtumaan liittyvien askartelujen suhteen. Määritin ohjaajille mitä piti olla valmiina ja mihin päivämäärään mennessä. Jokainen sai omassa lapsiryhmässään organisoida toiminnan mielensä mukaisesti. Näin pääsi jokainen iltapäivätoiminnan lapsi osallistumaan tapahtuman järjestämiseen sekä saamaan sen tunteen, että minä itse olen sitä ollut tekemässä.

Kuuntelin ja otin vastaan kaikki ideat ja ehdotukset. Kaikkia en voinut toteuttaa, koska oli pysyttävä asian ytimessä. Ehdotuksista huomasin, että tapahtuman järjestämisen punainen lanka oli joiltain unohtunut. Oli haasteellista pitää langat käsissä niin, että pysyttiin asian ytimessä. Seikkailun ja tapahtuman tekemisen sitouttaminen työyhteisölle normaalin arkirutiinien rinnalla piti pitää hanskassa koko ajan.

Yhdeksännen luokan osallistaminen antoi tapahtumaan ison haasteen. Heidän sitouttamisensa vaati monet palaverit koko luokan kanssa, sekä erilliset lisäpalaverit luokasta valittujen tapahtumayhdyshenkilöiden kanssa. Annoin nuorille sanallista rohkaisua ja kirjallisia ohjeita tapahtuman kulusta. Luokasta löytyi vapaaehtoisia pormestareita kaupunkeihin ohjaajiksi. Se oli merkki, että he innostuivat oikeasti tapahtumasta ja sitoutuivat toimintaan. Tätä kautta sain viimeisen varmistuksen poissaolotilanteisiin, mikäli niitä tulisi.

Luokan kanssa tehtiin kirjalliset sitoumukset kumpaankin tapahtumaan, joissa määriteltiin, mitä kukin nuori oli lupautunut tekemään. Nuoret tarvitsivat erittäin paljon tukea, kannustusta sekä ohjausta toimintaansa. Luokan opettaja ei osallistunut luokan luokkaretkivarojen keräämiseen. Sain opettajan kautta yhteyden vanhempiin, joista löytyi aikuinen tukemaan luokan osallisuuden toimintaa. Näillä argumenteilla saatiin osallisuus toimimaan. Otin yhteyttä Kaakkurin asukastoimikunnan sihteeriin seikkailun tiimoilta. Kerroin myös nuorten osallisuudesta seikkailuun ja tähän sain asukastoimikunnan raha-avustuksen jolla osallisuus nuorten luokkaretkikeräys karttui.

4.1.4 Tiedotus, mainonta ja oheistuotteet

Tiedote tapahtumasta lähetettiin iltapäivätoiminnan perheille hyvissä ajoin ennen tapahtumaa. Perheillä oli aikaa miettiä osallistumisestaan. Näin saimme alustavan ennakkotiedon mahdollisesta osallistujamäärästä. Ennakkotiedot auttoivat tapahtuman suunnittelussa eteenpäin. Viralliset kutsut lähetettiin kaikille perheille vielä viikkoa ennen seikkailua. Ennakkoon ilmoittautuminen helpotti seikkailun organisointia esimerkiksi ryhmäjakojen suhteen. Turvallisuussuunnitelmaan oli myös hyvä arvioida osallistujamäärä.

Seikkailuun osallistujille sain nuorisotoimen hallintopäällikön kautta mainostavaroita joita jaoimme seikkailun päätyttyä.

Kaakkurin alueen asukastoimikunnan sihteeri aikoi tulla tekemään paikalliseen aluelehteen jutun tapahtumasta, mutta hän ei koskaan saapunut paikalle. Sen sijaan nuorisotoimen koordinaattori tuli tutustumaan tapahtumaan harjoittelijansa kanssa. He tekivät jutun tapahtumasta kaupungin työntekijöille tarkoitettuun sisäiseen intraan, akkunaan.

4.1.5 Kenraaliharjoitukset

Seikkailutapahtuman lopullisessa käsikirjoituksessa avautui täysin kokonaiskäsitys. Kirjoitin kaikki esivalmisteluista viimeiseen puheenvuoroon saakka. Työyhteisön kanssa tehtiin kenraaliharjoitukset. Vasta tämän jälkeen kaikilla oli käsitys seikkailun säännöistä. Turvallisuussuunnitelman kaikki lukivat ja allekirjoittivat.

Työyhteisöni luotti ammatillisuuteeni ja sain vapaat kädet alkaa työstää tapahtumaa. Koska minulla on hyvät yhteistyö ja vuorovaikutustaidot, lähdin koordinoimaan tapahtuman järjestämistä omien vahvuuksieni kautta.

4.2 Seikkailun kulku

Seikkailu oli rakennettu koulun käytäville. Kartta oli piirretty käsin koulun pohjapiirustuksista. Käytäville ja luokkiin oli rakennettu kaupunkeja jotka oli nimetty Metsokankaan yhteiskoulun lähialueen teiden nimillä, toiminnallisten osuuksien nimillä sekä luokkien mukaan, esimerkiksi musavisa sijoittui musiikkiluokkaan. Kahden tunnin seikkailun aikana ryhmät etsivät Mustaa Jalokiveä eri kaupungeista tehden yhteistyössä toiminnallisia ryhmätehtäviä. Kaupungista toiseen edettiin kartan avulla.

Seikkailun ryhmät jaettiin ennakotietojen perusteilla. Jokaisen iltapäivätoimintaryhmän ohjaajat katsoivat lapsien perusteella perheiden yhdistämistä joukkueiksi. Näin saatiin lisää turvallisuutta ryhmään. Ulko-ovella oli kaksi pormestaria vastaanottamassa perheitä ja ohjeistamassa tilaan, jonne päällysvaatteet vietiin. Samasta tilasta perheet saivat ryhmäjakonumeron ja kartan seikkailuun. Ohjaajilla oli osallistujalista johon hän merkitsi paikalle tulleet perheet. Näin pysyi tieto tulleista perheistä. Perheet ohjattiin koulun liikuntasaliin. Ensimmäisessä seikkailussa henkilöitä oli 125 ja toisessa seikkailussa 130 henkeä.

Salissa olin ottamassa perheitä vastaan ja ohjeistin heidät numeroittain odottamaan osallistujia. Pidin yllä yleistä virettä sekä ohjasin ryhmien tutustumaan toisiinsa kertoen kuka on ja mistä tulee. Hyvän vireen ylläpitäminen vaatii ennakkosuunnittelua. Odottavan aika on pitkä. Toisaalta, jos siinä tilanteessa olisin ottanut suurempia

ohjauksia, niin tilanne olisi voinut karata käsistä. Ihmisryhmä oli kuitenkin iso ja suurin osa heistä oli lapsia. Kaikkien saavuttua aloitettiin seikkailun infotilaisuus. Esittelin kaikki seikkailuun liittyvät henkilöt ja kerroin yhdeksännen luokan osallisuudesta.

4.2.1 Seikkailun kaupungit

Kaupunkeja seikkailussa oli yhteensä kaksitoista. Jokaisessa kaupungissa oli pormestari, kolme aarrearkkia ja noppa etenemistä varten. Kahdeksassa kaupungissa oli toiminnallisia harjoitteita, jotka tehtiin pormestarin johdolla. Kahdessa kaupungeista on pelkkä aarrearkun avaamisen mahdollisuus ja nopan pyöritys, jota pormestari valvoi. Kaksi kaupunkia oli niin sanottuja kylmiä kaupunkeja, eli niissä ei ollut ohjaajaa. Toisessa kylmistä kaupungeista esillä syksyn aikana tehtyjä iltapäivätoimen lasten tekemiä töitä ja toisessa oli yhtenäiskouluun pohjautuva tietokilpailu. Kaupungeissa oli noppa ja seinällä kirjallinen ohje jonka avulla ryhmän matka eteni. Näissä kaupungeissa ei ollut aarrearkkuja.

Aistien kaupunki: toiminnallinen osio oli haistella hajuja pienistä purkeista ja tunnistella esineitä sekä arvata mitä ne olivat, näkemättä niitä. Tämän toimintapisteen tavoitteena oli ryhmän rauhoittuminen. Pieni hiljentyminen ja yhdessä miettiminen mitä mikäkin oli, toisen kuuleminen ja yhteisen päätöksen tekeminen.

Yhteistyön kaupunki: toiminnallinen osio oli koota ryhmänä palapeli, jossa oli viisi palaa. Toiminnan tavoitteena on yhdessä tekeminen, ongelmaratkaisu, ryhmän jäsenten kuuleminen.

Patsaiden kaupunki: toiminnallinen osio oli muodostaa ryhmässä patsaita niin, että ryhmän jäsenillä sai koskea lattiaan määrätty määrä ruumiin osia, ohjaajan ohjeen antamalla tavalla. Toiminnan tavoitteena oli ryhmän jäsenten kuuleminen, kontaktin luominen, luottamus toiseen.

Läheisyyden kaupunki: toiminnallinen osio oli asettua mahdollisimman pienelle palalle ryhmässä. Toiminnan tavoitteena oli kontaktin luominen, luottamus toiseen.

Sävelten kaupunki: toiminnallinen osio oli musavisa, jossa annettiin musiikkinäyte ja ryhmän jäsenet arvailivat, miten kappale jatkuu tai kuka oli laulaja. Toiminnan tavoitteena oli ryhmän jäsenten kuuleminen, yhteisen päätöksen tekeminen.

Kokin kaupunki: toiminnallinen osio oli sanaselitys ja arvaus. Toiminnon tavoitteena oli yksilökohtainen suoritus.

Metsänhoitajan kaupunki: toiminnallinen osio oli yhdistää metsäneläimet niille kuuluviin jälkiin ja ravintoon. Toiminnon tavoitteena oli yhdessä tekeminen, mielipiteiden ilmaisu ja perustelu.

Syyspuun kaupunki: kaupungissa ei ollut toiminnallista osiota, vaan pormestari, aarrearkun avausmahdollisuus ja nopan pyöritys.

Savottamiehen kaupunki: kaupungissa ei ollut toiminnallista osiota, vaan pormestari, aarrearkun avausmahdollisuus ja nopan pyöritys.

Näyttelykaupunki: näyttelyssä oli lasten oikeuksista faktaa sekä lasten piirtämiä töitä ja askarteluja esillä. Toiminnon tavoitteena oli ryhmän rauhoittuminen, lasten oikeuksien esiin nostaminen sekä kaupunkien ruuhkautumiseen esto.

Tiedon kaupunki: toiminnallinen osio oli tietokilpailu jonka kysymykset olivat yhte-näiskouluun liittyviä. Toiminnan tavoitteena oli jakaa faktatietoa talosta. Estää kaupunkien ruuhkautumista sekä rauhoittaa ryhmiä.

Vuoluraudan kaupunki: toiminnallinen osio oli laulaa Ukko-Nooa, mikäli ryhmä avasi tyhjän aarrearkun. Toiminnan tavoitteena oli ryhmän yhteinen päätös ryhmätyöstä vai yksilöesityksestä.

4.2.2 Arkut ja öylätit

Arkun avaaminen maksoi 100 öylättiä. Arkuista saattoi paljastua timangeja, smagar-deja, trupiineja, rosvo, tyhjä tai Musta Jalokivi. Timangista sai 300, smagardista 600

ja trupiinista 1000 öylättiä. Tyhjästä arkusta joutui jossakin kaupungissa laulamaan ja rosvo taas ryösti ryhmältä kaikki öylätit.

4.2.3 Lisäekstrat

Neljäs ryhmä, joka saapui kaupunkiin nimeltä Savottamiehen kaupunki, sai 500 öylättiä lahjoitusta. Neljäs ryhmä pelin aloituksen vuoksi, näin saatiin tasavertainen mahdollisuus kaikille ryhmille.

Vuoluraudan kaupungissa jos avasi tyhjän arkun, niin pääsi jatkamaan matkaa vasta, kun ryhmä oli esittänyt kaupungin pormestarille laulun Ukko Nooa. Vuoluraudan kaupungista pääsi myös lentoreittiä pitkin Tiedon kaupunkiin maksamalla pormestarille 500 öylättiä. Lentoreitti tarkoitti sitä, että pääsi suoraan ohi toisten kaupunkien. Pormestari pystyi myös käyttämään lentoreittiä ruuhkatilanteiden purkamiseen suosittelemalla sitä ryhmälle.

Kaupungeista toiseen liikkui myös rosvot. Mikäli rosvo kosketti jotain ryhmän jäsentä, niin ryhmä joutui luopumaan öyläteistään. Rosvo vei öylätit ja palautti rahoja kaupunkeihin, joissa rahat oli vähissä. Rosvoilla saatiin erittäin paljon lisätunnetta, jännitystä seikkailuun.

Kaupunkien järjestystä valvoi kaksi pormestaria joilla oli šeriffin tähdet hatuissaan. Juoksemisesta sai sakkoja 500 öylättiä. Näillä pormestareilla oli vaikutus turvallisuuden ylläpitoon.

Hyvänmielen kenguruun pystyi seikkailussa törmäämään missä vaan. Kengurulla oli karkkia jaossa vatsapussissaan ja se ohjasi ryhmiä ruuhkien sattuessa. Kenguru oli myös perheen pienimmille kiva lisäekstra.

6.12 Seikkailun esivalmistelut ja kaupunkien kokoaminen

Seikkailutapahtuman rakentaminen jaettiin työyhteisössä niin, ettei se vaikuttanut normaalin iltapäivätoiminnan ohjaamiseen. Yhdellä oli ohjausvastuu yhdeksännen luokan oppilaille. Koska olin tapahtuman isäntänä, minulla oliärkevintä hoitaa yleisiä

tapahtumaan liittyviä asioita. Ohjeistin myös tapahtuma-avustajat tehtäviinsä. Jokaisen kaupungin pormestari valmisteli oman kaupunkinsa seikkailukuntoon.

Seikkailutapahtumaan ovet aukesivat kello 17.15. Ovet olivat auki kello 18.00 saakka jonka jälkeen ne sulkeutuivat turvallisuuden vuoksi. Ovelle laitettiin tiedote iltapäivätoiminnan puhelinnumerolla myöhästyneiden varalta. Oven läheisyydessä oli oltava valvonta, jottei sisään tule ulkopuolisia henkilöitä.

4.3 Seikkailun ohjaus ja päätös

Seikkailu käynnistyi niin, että kaupungin pormestarilla oli numero hatussaan. Ryhmät joilla oli sama numero, kuulutettiin pormestarin luo ja he lähtivät pormestarin johdolla kaupunkeihin. Tämä ryhmäjako oli täydellinen valinta noin isolle asiakasmäärälle. Seikkailu pyörähti käyntiin, kun kuulutin keskusradiosta seikkailun alkavaksi, näin kaikki pääsi aloittamaan samaan aikaan. Jokainen ryhmä sai pormestarilta 300 öylättiä mukaansa.

Ryhmät liikkuvat seikkailussa karttaa seuraten kulkien haluamaansa reittiä pitkin kaupungista kaupunkiin. Ryhmät etenivät oman vauhtinsa mukaan. Jotkut ryhmistä eivät noudattaneet sääntöjä ja tämä lisäsi ruuhkia kaupungeissa. Keskusradiosta soi tunnelman luojana cd-levy, jolla oli viidakon ääniä ja linnun laulua. Jännitystä lisäsin kuuluttamalla rosvoista havaintoja.

Kiertelin seikkailun aikana toisen šeriffipormestarin kanssa kaupungeissa ja valvoin turvallisuutta. Rosvot aiheuttivat lapsissa levottomuutta ja aiheuttivat turvallisuusriskejä rappukäytävissä. Olimmekin sopineen, etteivät rosvot vaanisi portaikoissa. Seikkailutapahtuma kulki omalla painollaan. Joissakin kaupungeissa oli välillä pieniä ruuhkia. Aistien kaupungissa yksi lapsi haistoi pippurin nenäänsä saakka ja kasvoja huuhdottiin ensiavuksi.

Sopivan ajan kuluttua annoin näyttelykaupungin pormestarille merkin, että musta jalokivi laitettiin aarrearkkuun. Seikkailu on hyvä lopettaa siinä vaiheessa, kun ihmisillä oli vielä intoa yllä. Se ryhmä joka löysi Mustan Jalokiven ja palautti sen Kokin kaupunkiin voitti seikkailun. Pelin loppumisen varmistukseksi mustat jalokivet

laitettiin kolmeen arkkuun. Näin seikkailu loppuu nopeasti. Oli vain huolehdittava ettei lapset innoissaan avannut muitakin arkkuja. Silloin seikkailu menettää makunsa. Kuulutin keskusradiosta kaikki ryhmät Kokin kaupunkiin, koska jalokivi oli löytynyt. Seikkailun lopulla seikkailuun osallistuneista aikuisista oli havaittavissa väsymystä ja ärtyneisyyttä.

Kokin kaupungissa oli tarjolla kahvia, pullaa ja mehua. Osalliset nuoret olivat hoitaneet tämän osion seikkailun aikana valmiiksi. Pormestarit toimivat ohjaajina kahvituksessa, koska ihmisryhmä oli niin iso. Pöytiin jaettiin palautelomakkeet kahvin yhteydessä. Odotin, että kaikki pääsisivät paikoilleen ja aloitin loppuinfon. Seikkailun voittajia haastattelin sekä kiittelin hienosta yhteisestä hetkestä jonka olimme yhdessä saaneet aikaan. Tapahtuma pysyi aikataulussa ja tunnelma lopussa oli positiivinen ja hieman väsynyt. Loppuinfossa minulla ei ollut käsikirjoitusta ja se oli virhe. Olin puolikuntoinen ja väsynyt eikä juonto enää oikein kulkenut sujuvasti. Seikkailun lopetus on ihan yhtä tärkeä kuin aloituskin.

4.4 Palautteet

Palautelomakkeessa hymiökohtia oli viisi ja sekä kirjallisia kysymyksiä viisi. Palautetta sai antaa myös suullisesti tapahtuman jälkeen puhelimitse tai lasta hakiessa toiminnasta. (Kts.Liite 1.)

Kahden seikkailun palautteita oli yhteensä 67kpl. Lomakkeen iloisimman hymiön kohdasta oli tykätty eniten. Seassa oli satunnaisia kysymysmerkkejä sekä normaaleja hymyjä oli seassa. Yhtään surullista hymiötä ei ollut. Kirjallisten kysymysten osalta korostui myös ihmisten iloisuus ja innostus seikkailutapahtumasta. Tämä palaute oli rinnastettavissa tapahtuman aikana vallitsevaan tunnelmaan.

Negatiivisempänä asiana ihmiset seikkailussa pitivät jonottamista kaupunkeihin. Rosvojen aiheuttamat reaktiot olivat aiheuttaneet vaaratilanteita portaissa ja lapsissa levottomuutta. Rosvoista tuli myös erittäin positiivista palautetta. Itse näen rosvojen roolin seikkailussa hyvänä, koska se aiheuttaa suurta tunnetta. Tunteen ei tarvitse aina olla positiivinen.

Palautteista korostui vanhempien kommenttien kautta tapahtuman tavoitteiden saavuttaminen. Yhdessä tekemisen ilo, uusiin ihmisiin tutustuminen, koulurakennukseen tutustuminen, lasten riemun näkeminen, jännitys, eri teemat, ohjaajien arvostus sekä uskalias heittäytyminen. Ajallisesti näin lyhyellä tapahtumalla päästiin hyvin tavoitteisiin. Olen erittäin tyytyväinen palautteeseen.

Palautteen pohjalta seikkailussa parasta:

”Yhdessä tekeminen, toisten oppilaiden vanhempiin tutustuminen. Koulutilojen parempi tunteminen”.

”Rosvot ja niiden pakoon juokseminen ja tehtävät kaupungeissa”.

”Se kun sai käydä kaikissa eri kaupungeissa”

”Erilaiset tehtävät, yllättävät tilanteet, huomata se kuinka lapset heittäytyivät seikkailuun, lasten iloisuus, ei kuulunut kertaakaan että tylsistyyttää”.

"Leikkimielisyys, ohjaajien hyvä asenne".

Palautteen pohjalta seikkailussa oli huonointa:

"Pikkusisko alkoi itkemään rosvot nähdessään".

"Kaikissa pisteissä ei ollut pormestaria paikalla, olivat tylsiä pisteitä".

"Jonottaminen kaupunkiin, lasten juokseminen portaissa".

"Joillekin "rasteille" joutui jonottamaan aika kauan".

Vapaa sana palautteista:

"Hyvä tapahtuma, yhdessä tekeminen ok, kiitos" 😊".

"Välillä liikaa odottamista, perheen pienimmät eivät jaksaneet. Suunniteltu enemmän isommille".

"Mahtava, nähty paljon vaivaa! Kartat ym. aineistoa hyvin tehty".

"Hauska tapahtuma, jossa monipuoliset pisteet!"

"Karkin myynti ei ollut hyvä asia"

Työyhteisön palaute

Työyhteisön palautteeseen oli kokonaisuudessaan tyytyväinen. Sain vastauksia hakemiini asioihin. Ainut asia minkä olisin voinut kysyä myös suoraan, oli yhteisöllisyyden lisääntyminen. Kokivatko työntekijät yhteisöllisyyden kasvua? Synnyttikö tapahtuman tuottaminen enemmän luottamusta työyhteisön?

Palautteista peilautuu myös se, kuinka vaikeaa on tuoda työyhteisöön niin sanottu ”oma juttu” yhteiseksi tekemiseksi. Oli siis erittäin vaikea saada työporukka tajumaan, että me teemme yhteistä hyvää yhteisille asiakkaille. Minä teen siitä samalla myös opinnäytetyön. Sitoumuksen saaminen ihmisiin on haasteellista. Se miten ”markkinoidaan” juttu työyhteisöön, että kaikki sitoutuvat tosissaan tekemään asioita, eivätkä ajattele, että tämä kaikki on minulta pois ja jonkun muun hyväksi. Sosiaalisen pääoman puuttuminen aiheuttaa juuri tätä edellä mainittua ajatusta.

Palautteen ”päällimmäiset ajatukset ja vapaa sana” -osiosta pieniä pätkiä:

”Aivan loistava juttu että järjestit tällaisen ja jaksoit uskoa tähän, Vaikka kysymyksiä, epäilyksiä ja vastalauseita tulikin. Kiitos!”

”Aivan mahtavaa, että jaksoit tällaisen järjestää, tosi laaja ja todella hyvää organisointityötä vaativa opinnäytetyön aihe. Hienosti järjestetty!”

”Kiitos Henna! Hyvä, että pidit pintasi, etkä antanut periksi vaikka saitkin välillä melko tyrmääviä kommentteja! Opin itsekin uutta!”

Näkemyksiä ja kokemuksia seikkailun ajalta asiakkaista:

”Lapset olivat aivan innoissaan, vanhemmissa saattoi aluksi aistia hienovaraista ja pientä ”voi ei” tunnelmaa, kun kerroin mitä pitää kaupungissani tehdä. Mutta olivat sitten tosi hyvin mukana ja monet tosi innoissaan”

”Ryhmät toimivat ihan hyvin, aikuisia joutui kannustamaan hieman mukaan toimintaan”.

”Pääsääntöisesti lapset ja vanhemmat aivan innoissaan koko tapahtumasta ja kiitosviestejä on tullut vielä myöhemminkin”

5 YHTEENVETO

Kokonaisuudessaan opinnäytetyöni tekeminen ei ollut pitkä prosessi. Aloitin elokuussa 2012 tapahtuman suunnitteluilla ja pohjatyöllä. Tapahtuman toteutus oli ohi marraskuussa 2012. Kirjallisen tuotoksen työstin maalis- ja huhtikuun aikana 2013.

Ajallisesti pohjatyön pituus tuntui minulle liian pitkältä. Ehdin jo hieman tuskastua odottamaan itse tapahtumapäivää. Toisaalta oli onni onnettomuudessa, koska terveydentilani oli epävakaata koko prosessin ajan. Terveydentilan epävakauteen on vaikeuttanut ja venyttänyt työni työstämistä.

Hyvän pohjatyön takia tapahtuman toteutus sujui mielestäni hienosti. Ensimmäisestä tapahtumasta olin pois terveydentilani vuoksi. Jollei pohjatyötä ja suunnittelua olisi hiottu niin hyvin, ei tapahtumaa olisi välttämättä voitu toteuttaa minun poissa ollessani. Suuri kiitos työyhteisölleni ja työkaverilleni, joka hyppäsi minun kenkiin ensimmäisen tapahtuman aikana. Ensimmäisen tapahtuman kautta sainkin työyhteisöltäni parannusideoita mitä kannatti seuraavaan tapahtumaan huomioida. Näin saatiin toisen tapahtuman laatua vielä nostettua.

Terveydentilani venytti myös opinnäytetyöhöni raportointia. Opinnäytetyön kirjoitus osio oli minulle piikkilangan nielemistä. Kirjoittamisen haasteet, sokeutuminen tekstille ja kriittisyys siihen aiheutti työstäessä tekstin moneen kertaan muokkauksista, kuitenkin sisällön ja tavoitteiden pysyessä samana. Haasteellista oli myös ymmärrettävästi ja selkeästi kirjoittaminen. Se miten saan asian kerrottua, niin että sen ymmärtää ihminen joka ei tiedä asiasta yhtään mitään. Päästyäni kirjoitusprosessiin sain sen kuitenkin tehtyä aika nopeasti. Suuria tavoitteita minulla ei tässä ollut.

Kokonaisuudessaan opinnäytetyöni tekeminen oli kuitenkin positiivinen prosessi vahvistaen ammatillisuuttani. Toivon, että opinnäytetyöni kautta seikkailukasvatusta ei nähdä ongelmana tai liian vaikeana kasvatustapahtumana. Mielestäni onnistuin toiminnallisissa osuuksissa hyvin. Kun järjestetään toimintaa erilaisille ihmisille, ei

lopputulos ole koskaan kaikkien mielestä täydellinen. Opettavainen ja kasvattava oli prosessi kokonaisuudessaan.

6 POHDINTA

Seikkailutapahtuman sopivuuden ammattialani työkentälle näen erittäin hyvänä. Tapahtuman sisällön pienillä muutoksilla saadaan muokattua monenlaiselle ryhmälle hauskan ja mielenkiintoisen seikkailun ohessa kasvatuksellista, tavoitteellista toimintaa. Tapahtuman voi toteuttaa myös pienessä ja yksinkertaisessa mittakaavassa vaikka nuorisotaloilla avoimen nuorisotyön toiminnassa. Ohjaaja toimii vain mahdollistajana seikkailulle. Seikkailun rakentaminen ei välttämättä vie isoja ohjaajaresursseja, koska tämän nuoret pystyvät itsekin toteuttamaan. Kasvatuksellisesti tähän seikkailuun voidaan sisällyttää monia eri näkökulmia, kulloisenkin ryhmän sen hetkisten tarpeiden mukaan.

LÄHTEET

Horelli, Liisa 2006. Lapset ja nuoret osallistujina. Teoksessa Karlsson Liisa (toim.) Lapset kertovat... Helsinki.

Hyyppä, Markku. T. 2002. Elinvoimaa yhteisöstä. Sosiaalinen pääoma ja terveys. Jyväskylä: PS kustannus.

Hyyppä, Markku T. 2005. Me-hengen mahti. Keuruu: Otavan kirjapaino oy.

Ilmonen, Kaj 2000. Sosiaalinen pääoma ja luottamus. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.

Karppinen Seppo 2005. Seikkailullinen vuosi haastavassa luokassa, Etnografinen toimintatutkimus seikkailu- ja elämyspedagogiikasta. Oulun yliopisto.

Kivelä Valtteri & Lempinen, Juho. 2009. Arki hallintaan Nuorten ryhmätoiminnan ohjaaminen. Turku. KOTA – Lasten ja nuorten hyvinvointi ry.

Kokljuschkin, Mikael 1999. Seikkailuun. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Kuure, Tapio, Kärkkäinen Kati, Paju Petri, Soininen Anne 1999. Kutsuuko yhteiskunta? Nuorten jäsenyyksiä lunastamassa ja haastamassa. Helsinki: Hakapaino OY.

Lehtonen, Timo.(toim.) 1998 Elämän seikkailu: Näkökulmia elämyksellisen ja kokemuksellisen oppimisen kysymyksiin. Jyväskylä: Atena Kustannus oy.

Louhela, Virpi 2010. Seikkailu opetusmenetelmien monipuolistajana. Teoksessa Latomaa, T & Karppinen, S (toim) Seikkaillen elämyksiä 2. Elämyksen käsitehistoriaa ja käytäntöä. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus.

Telemäki, Matti 1998. Johdatus seikkailukasvatuksen teoriaan. Oulun yliopiston Kajaani: Kajaanin opettajankoulutuslaitoksen julkaisuja.

Vilkka, Hanna & Airaksinen, Tiina 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

Vallo, Helena & Häyrinen, Eija, 2008. Tapahtuma on tilaisuus. Tallinna: Tietosanoma Oy.

Sähköiset lähteet

Opetushallitus. Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet 2011. Viitattu 25.3.2013.

http://www.oph.fi/download/131412_po_aamu_ja_iltapaivatoiminnan_perusteet_2011.pdf

Sosiaaliportti. Lastensuojelunkäsikirja 2012. Viitattu 23.3.2013.

<http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/lastensuojelunkasikirja/hallinto/lapsenosallisuus/>

Terveystieteiden tutkimuskeskus. Kasvun tukeminen - Lasten hyvinvointia vahvistamassa. Viitattu 23.3.2013.

http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit-fi/tyon/periaatteet/yhteisollisyys

Tuula Stenius & Liisa Karlsson 2005. Mannerheimin lastensuojeluliitto.Yhdessä lasten kanssa – Seikkailu osallisuuteen. Viitattu 27.3.2013.

<http://mll-fi-bin.directo.fi/@Bin/38a1c68a86ad14bef8856aediae1c83c0/1365516894/application/pdf/8493092/Yhdess%C3%A4lastenkanssa-julkaisu.pdf>

Kuluttajaviraston ohjeet ohjelmopalveluiden turvallisuuden edistämiseksi. Kuluttajaviraston julkaisusarja 9/2003. Viitattu 28.3.2013.

http://www.phpela.fi/easydata/customers/phpela/files/Ohjeet_ja_lomakkeet/ohjeet_ohjelmopalveluiden_turvallisuuden_edistamiseksi.pdf

LIITE

Pieni käsikirja mustan jalokiven metsästyksen

Pieni käsikirja Mustan Jalokiven metsästykseen

Työvälineenä seikkailutapahtuma

Henna-Riikka Tiri
Humanistinen ammattikorkeakoulu
15.4.2013

Sisältö

ALKUSANAT.....	3
SEIKKAILUN SUUNNITELMA.....	5
SEIKKAILUN TOTEUTUS.....	8
SEIKKAILUN LOPETUS.....	9
Mustan Jalokiven metsästyksen käsikirjoitus.....	10
Johdatus seikkailuun.....	10
Turvallisuusasiakirja ja riskianalyysi.....	16
Palautelomake ohjaajalle.....	17
Palautelomake asiakkaalle.....	18

ALKUSANAT

Sinulla on nyt käsissäsi työkalu kasvun tukemiseen erilaisille ryhmille. Käsikirjan avulla pystyt järjestämään onnistuneen seikkailutapahtuman. Käsikirja tarjoaa lyhyesti tietoa tapahtuman järjestämisestä ja sen eri työvaiheista. Käsikirja antaa mahdollisuuden suunnitelmallisen seikkailutapahtuman työstämiseen.

Seikkailutapahtuman järjestäminen vaatii selkeän suunnitelmallisuuden. Tapahtuma on suunniteltava hyvin ja suunnitteluun on varattava riittävästi aikaa. Asiakkaat taas nauttivat tapahtumasta vain muutaman tunnin.

Seikkailun järjestämisen jälkeen voi olla tyhjä tunne, koska työstämiseen on käytetty paljon aikaa ja sitten kaikki on hetkessä ohi. Toivottavasti tämä ei kuitenkaan lannista ajatusta, vaan tuottaisi uusia ideoita tulevia tapahtumia varten.

Asiakas saapuu seikkailuun nauttimaan, pitämään hauskaa, rentoutumaan ja ottamaan pieni irtiotto arkeen. Hyvän seikkailun järjestämiseen tarvitaan järjestäjältä suuri työ, hyvää organisointikykyä ja usko kaiken onnistumiseen. Seikkailun järjestäminen koostuu monesta pienestä eri osasta, joita tulee hallita koko tapahtuman ajan.

Tässä seikkailussa ryhmien on mahdollista tutustua luontevasti toisiinsa ilman suuria kynnyksiä. Tavoitteena on lisätä yhteishenkeä ja ryhmäytyä enemmän. Seikkailu on arjesta poikkeava elämys yhteisellä toiminnallisella tekemisellä. Seikkailun avulla on myös helppo tutustua paikkaan missä seikkailu tapahtuu.

Seikkailu kestää noin kahden tunnin ajan. Ryhmät etsivät mustaa jalokiveä eri kaupungeista ratkaisten samalla toiminnallisia tehtäviä. Seikkailu on leikkimielinen piristys, kevyt irtiotto arkeen. Mukaan seikkailuun tarvitsee vain avointa mieltä.

Opas on osa Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijan opinnäytetyötä.

Yhteistyökumppanina tässä opinnäytetyöprosessissa on toiminut Oulun kaupungin nuorisotoimen Metsokankaan iltapäivätoiminnan yksikön työntekijät.

Onnea matkaan!

SEIKKAILUN SUUNNITELMA

Miksi seikkailutapahtuma järjestetään ja kuka tapahtuman järjestää?

Seikkailutapahtuman järjestämisellä tulee aina olla tarkoitus. Aina kannattaa kysyä, että miksi tapahtuma järjestetään. Onko sille tilausta ja mitä sillä halutaan saavuttaa, on siis tiedettävä koko asian punainen lanka. Hyvin suunniteltu on jo puoleksi tehty.

Järjestipä tapahtuma kuka tahansa on ensimmäiseksi valittava projektinjohtaja. Seikkailun onnistumisen tae on kiitettävästi toimiva projektipäällikkö. Projektipäällikkö ohjaa ja valvoo tapahtuman suunnittelua. Tämä rooli vaatii hyvän delegointikyvyn sekä täydellisen sitoutumisen tehtävään. Projektinjohtaja kannustaa ja innostaa muita mukana olevia henkilöitä. Järjestäjällä on vastuu yhteistyökumppaneiden toiminnasta ja kaikista seikkailun aikana tapahtuvista asioista.

Ensimmäisenä tehdään kokonaissuunnitelma tapahtumasta ja aikataulu. Aikataulu käytetään myös markkinoinnissa ja yhteistyökumppaneiden kanssakäymisessä. Kokonaissuunnitelman pohjalta tehdään tehtäväjaot aihealueiden mukaan. Aikataulu helpottaa myös stressiä. Tarkan aikataulun laatimisella varmistetaan, että työt hoituvat aikanaan. Tapahtuman epäonnistumisen riskit laskevat jos työt hoidetaan ajoissa.

Seikkailun järjestämiseen hyvät edellytykset antaa ammattitaitoinen henkilökunta. Se, että seikkailulle on selkeä tarve ja siihen punainen lanka, tiedetään miksi tehdään ja mitä tehdään. Kaikki toiminta mietitään turvallisuuden kautta. Erittäin

tärkeä on valita etukäteen vastuuhenkilöt, jotka vastaavat eri asioista seikkailun aikana. Seikkailutapahtuman järjestämisellä välitetään asiakkaille monenlaista viestiä. Asiakkaille kerrotaan muun muassa järjestäjä tahosta ja heidän tärkeistä arvoista.

Seikkailun hyvät edellytykset:

- ❖ Organisaatio: projektinjohtaja, työntekijät, ammattitaito
- ❖ Punainen lanka: mitä tehdään, miksi tehdään, miten tehdään
- ❖ Paikka
- ❖ Sisäinen tapahtuma: asiakkaat
- ❖ Turvallisuus

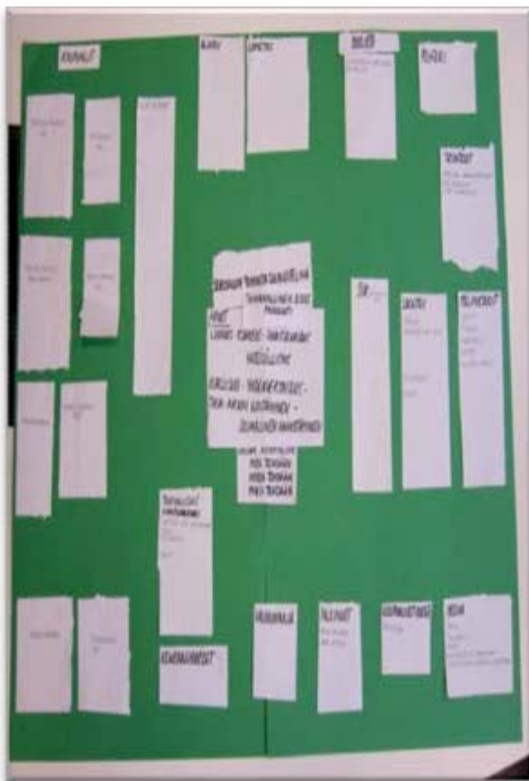

Miten seikkailutapahtumalla päästään tavoitteisiin?

Osa riskeistä voidaan välttää huolellisella suunnittelulla ja siksi riskien tunnistaminen ja niiden välttäminen onkin tärkeä tehdä ennen tapahtumaa. Riskejä voidaan minimoida myös sopimuksilla.

Riskikartoitusta tehdessä on huomioitava:

- ❖ Onko ajankohta oikea
- ❖ Onko tapahtumapaikka oikea
- ❖ Imagoriski
- ❖ Henkilöstö ja organisointi: Catering/yhteistyökumppanit, ohjaajien määrä, varasuunnitelma ohjaajien sairaustapauksille
- ❖ Aikataulu: materiaalin saatavuus, tehtävien hallinta
- ❖ Asiakasriskit: tilat, turvallisuus, muut käyttäjät, asiakkaiden autopaikat, ennakkokyselyt
- ❖ Tekniikka: kuulutukset yms.
- ❖ Turvallisuus: liikenne, parkkipaikat, asiakasturvallisuus, turvallisuussuunnitelma
- ❖ Taloudellista riskiä tässä seikkailussa ei ole

SEIKKAILUN TOTEUTUS

Hyvän suunnitelman ja tehtävien organisoinnin ansiosta ja aikataulua noudattamalla tapahtuman tekeminen ei ole työlästä. Budjetti seikkailutapahtumaan saadaan pieneksi kierrätysmateriaaleja käyttämällä. Budjetin saa myös suureksi hienoja ja näyttäviä kulisseyä rakentamalla ja valmiita tarvikkeita kaupasta ostamalla. Seikkailutapahtumapaikka voi olla joko ulkona tai sisällä, suurelle tai pienelle asiakaskunnalle. Seikkailutapahtuman teema kannattaa valita sen mukaan, että se vastaa työpisteiden arvoja, mielikuvaa ja tavoitteita. Tapahtuman teeman olisi hyvä kulkea mukana suunnitteluvaiheesta jälkimarkkinointiin saakka.

Ennakkojärjestelyt:

- ❖ Yhteistyökumppanit: osallistaminen, taltiointi
- ❖ Asiakkaat: ryhmäjaot
- ❖ Oheistuotteet: palkinnot yms.
- ❖ Hankinnat ja pelimerkit: seikkailun rakentamiseen, kahvitukseen tarvikkeet, karttojen tekemiset yms.
- ❖ Tiedottaminen: palaverit, yhteistyökuviot

Seikkailutapahtuman sydän on tapahtuman isäntä tai emäntä. Isännän kannattaa käsikirjoittaa tapahtuman aloitus(info) ja lopetus, jotta tulee kaikki tärkeä tieto sanottua. Isännällä on asiakas viihtyvyyden ja tunnelman ylläpitämisen rooli. Isäntä myös tiedostaa mitä kulisseyssä tapahtuu.

Seikkailun rakentaminen kannattaa suunnitella ja organisoida myös hyvissä ajoin. Aikataulua noudattamalla varmistetaan, että kaikki on valmiina, kun ovet asiakkaille avataan. Rakennusporukka voi olla erillinen tai jokainen ohjaa ja hoitaa oman niin sanotun työpisteensä kuntoon. Projektin johtaja voi hoitaa yleiset juoksevat asiat.

Seikkailun rakentaminen:

- ❖ Mitä, missä, milloin
- ❖ Kuka tekee

SEIKKAILUN LOPETUS

Seikkailun loputtua siivotaan jäljet. Siivouksen voi organisoida etukäteen niin, että jokaiselle on jokin vastuualue, näin loppusiivous sujuu nopeasti eikä aikaa tuhraannu pyörimiseen.

Suuren projektin jälkeen projektipäällikölle saattaa tulla tyhjä olo. On tehty töitä kauan aikaa asian eteen, joka on hetkessä poissa.

Jälkitöinä kiitellään yhteistyökumppanit, asiakkaat ja kaikki mukana olleet hienosta seikkailusta. Näin jää hyvä maku ja paremmat mahdollisuudet seuraavaan kertaan. Työyhteisöllä voidaan pitää niin sanottu karonkka, se on kiitosjuhla kaikille työpanoksesta ja yhdessä tekemisestä. Sen voi toteuttaa jokainen omalla tavallaan.

Jälkipuintiin:

- ❖ Purku
- ❖ Karonkka
- ❖ Jälkityöt ja ”synnyttymasennus”

Seikkailun järjestäjälle suosittelen lainattavaksi kirjaa; Tapahtuma on tilaisuus. Helena Vallo ja Eija Häyrinen.

MUSTAN JALOKIVEN METSÄSTYKSEN KÄSIKIRJOITUS

Johdatus seikkailuun

Jo ammojen alussa Kaakkurin suuralueeseen kuuluvan Metsokankaan metsistä ja viljelysmaista oli löydetty oransseja timangeja, vihreitä smagardeja ja violetteja trupiineja. Kaikista mahtavin aarre oli kuitenkin Metsokankaan Musta Jalokivi. Jalokiven suuri hyvää yhteishenkeä antava voima on ollut kautta aikojen äärimmäisen tärkeä Metsokankaalaisille.

Nyttemmin Metsokankaan asutuksen laajennuttua nämä kaikki aarteet ovat hautautuneet maan uumeniin. Tarina kuitenkin kertoo, että Musta Jalokivi olisi nähty viimeksi koulun käärmemetsässä ja ehkä se on vielä löydettävissä luomaan hyvää yhteishenkeä tulevaisuuteen.

Ohjeet mustan Jalokivien metsästykseseen

Teidän tehtävänne on löytää se ja palauttaa Kokin kaupunkiin. Kääntöpuolelta löydätte kartan, jonka mukaan liikutte kaupungista toiseen. Jokaisessa kaupungissa on noppa, ja te liikutte kartalla heittämänne silmäluvun mukaan. Välille ei saa jäädä.

Lähtiessänne matkaan saatte pormestarilta 300 öylättiä reissurahaa.

Kussakin kaupungissa on kolme arkkuja, joistakin niistä voi löytyä Musta Jalokivi. Arkusta voi paljastua myös oransseja timangeja (300 öylättiä), vihreitä smagardeja (600 öylättiä) tai violetteja trupiineja (1000) öylättiä. Arkku voi olla myös tyhjä. Jos arkusta tulee rosvo, se vie teiltä kaikki rahat. Matkalla vaanii maantierosvoja, joten varokaa niitä! Mikäli rosvo koskettaa jotakin joukkueenne jäsentä, joudutte luopumaan rahoistanne.

Kullakin kerralla kaupungissa vieraillessanne voitte avata yhden arkun. Tämä maksaa 100 öylättiä. Jos olette tuhlanneet rahanne, voitte yrittää lunastaa avauksen heittämällä noppaa. Jos saatte silmäluvuksi 4, 5 tai 6, saatte avata haluamanne aarrearkun.

Ensimmäinen joukkue, joka saapuu kaupunkiin nimeltä Savottamiehen kaupunki(9), saa 500 öylättiä käyttöönsä.

Jos Vuoluraudan kaupungissa(12) avaatte tyhjän arkun, pääsette jatkamaan matkaa Vasta, kun olette esittäneet kaupungin pormestarille laulun Ukko Nooa.

Vuoluraudan kaupungista voi lentää Tiedon kaupunkiin(11) maksamalla 500 öylättiä.

Toteutus aika: kokonaisuudessaan noin 4h

Seikkailun aika noin 2h

Rekvisiitan hankinta: Kierrätysmateriaalien hankinta joista lapset askartelevat arkut(kenkälaatikot), timangit(luonnon kiviä), öylätit(sanomalehtiä). Ohjaajat tekevät mustasta kartongista itselleen silinterihatun. Jokainen pormestari hommaa oman asusteen. Kengurulle lainapuku. Rosvoille tulee huivit kasvoille. Mielikuvituksen käyttö sallittua. Äänentoistolaitteet tarvitaan ison ryhmän ohjaukseen kuulutuksia varten.

Ohjaajaresurssi: pormestareita kaupunkimäärän mukaisesti, hyvän mielen kenguru, rosvoja ja šeriffejä. Mikäli tahdot taltioida tapahtuman, niin Varaa kuvaajat erikseen.

Tarjoilu asiakkaille

Tapahtuman aloitus: Jokainen pormestari hoitaa oman kaupunkinsa seikkailu kuntoon tehtävineen. Siellä tulee olla seinällä kaupungin nimi, kolme aarrearkkia sisältöineen, öylättejä, noppa ja kynä, jolla voi merkitä ryhmän karttaan merkinnän kaupungissa käynnistä. Näin ohjaajat voivat kontrolloida ryhmien kiertoa seikkailussa.

Joku ohjaajista(emäntä/isäntä) ottaa yhteistyöhenkilöt ja ohjaa heidät omiin toimintoihin.

Ovella on kaksi pormestaria toivottamassa asiakkaat tervetulleiksi. Pormestarit ohjaavat asiakkaat seuraavaan toimintoon. Ovessa on tiedote puhelinnumerolla, mikäli joku tulee myöhässä.

Kokoontuminen: Asiakkaat ohjataan tilaan, johon jätetään vaatteet. Vastaanottamassa on ohjaaja, joka antaa asiakkaille kartan seikkailuun ja numero-lapun, jolla ryhmäjako tapahtuu salissa luonnollisesti. Ohjaajalla on tulostettu osallistujalista johon hän merkkää paikalle tulleet perheet. Tieto paikallaolijoista säilyy jälkikäsitteilyyn. Asiakkaat ohjataan tilaan jossa on vastassa loput

ohjaajat(riipeä toiminto!). Tilassa on info seikkailusta. Siinä käydään läpi käytännön asiat ja pidetään seikkailun hahmoesittely.

Infossa: Jokaisella ryhmällä on kartat infon aikana. Pääpormestari (emäntä/isäntä) lukee seikkailuun pohjan sekä kertoo säännöt jotka löytyvät kartan toiselta puoltta. Kerrotaan myös seikkailun faktoja, kaikki ei välttämättä ehdi kaikkea temppuja tekemään koska ei tiedä milloin se musta jalokivi löytyy.

HOX! Kun ryhmille on annettu yhteisesti ohjeistus seikkailusta, niin ei jäädä tämän jälkeen pitkäksi aikaa kertaamaan sääntöjä, koska se syö aikaa (iso massa jota on haastava ohjata niin, että kaikki ymmärtäisi täysin). Annetaan kuitenkin mahdollisuus kysyä, jos on kysyttävää. Sama teksti löytyy kartan toiselta puolelta, joten jokaisessa ryhmässä säännöt kulkee mukana. Pormestarit voivat kaupungeissa selkeyttää pienille ryhmille vielä sääntöjä mikäli tarvetta.

Seikkailun aloitus: Salissa siirrytään numeroryhmittäin sen pormestarin luo jolla on sama numero hatussaan. Tapahtuman emäntä/isäntä ohjaa äänentoiston kautta tilannetta. Jokainen ryhmä lähtee pormestarin johdolla eri kaupunkiin. Kaupunkeihin päästyään seikkailu voi alkaa.

Seikkailun aikana: Maantierosvot koitavat tavoitella asiakkaita ”rosvoilun” aikana. Šeriffit ja hyvän mielen kenguru valvovat turvallisuutta sekä ohjaa ryhmiä tarpeen vaatiessa.

Seikkailun merkit: Jokaisessa kaupungissa on kolme ”arkkua”. Arkun avaaminen maksaa 100 öylättiä. Arkusta paljastuu jokin pienemmistä jalokivistä timangeja, smagardeja tai trupiineja, rosvo, tyhjä tai musta jalokivi.

Jalokiviä on kolmenlaisia: timangeja(oranssi), smagardeja(Vihreä) tai trupiineja(Violetti), joista saatte öylättejä. Timangista saa 300 öylättiä, smagardista 600 ja trupiinista 1000 öylättiä. Rosvo taas ryöstää pelaajalta kaikki rahat.

Seikkailun kaupungit, pormestarit ja harjoitteet: Kaupungit tehdään ennakkotietojen perustein.

Kaupungissa pormestari valvoo aarrearkkujen avaamista. Kaupungit, joissa ei ole pormestaria on kirjalliset ohjeet toimintaan ja näissä ei ole aarrearkkuja. Kaupungeissa voi olla toiminnallisia harjoitteita, tietokilpailuja, pelejä yms.

Esimerkkikaupunkeja:

Ajistien kaupunki (**pormestari 1.**) Toiminnallinen osio on haistella hajuja pienistä purkeista ja tunnustella esineitä sekä arvata mitä ne olivat, näkemättä niitä. Tämän toimintapisteen tavoitteellisuus oli ryhmän rauhoittuminen. Pieni hiljentyminen ja yhdessä miettiminen mitä mikäkin oli, toisen kuuleminen ja yhteisen päätöksen tekeminen.

Yhteistyön kaupunki (**pormestari 2.**) Toiminnallinen osio on koota ryhmänä palapeli jossa oli viisi palaa. Toiminnan tavoitteena on yhdessä tekeminen, ongelmaratkaisu, ryhmän jäsenten kuuleminen.

Patsaiden kaupunki (**pormestari 3.**) Toiminnallinen osio on muodostaa ryhmässä patsaita niin, että ryhmän jäsenillä sai koskea lattiaan tietty määrä ruumiin osia, ohjaajan ohjeen antamalla tavalla. Toiminnan tavoitteena oli ryhmän jäsenten kuuleminen, kontaktin luominen, luottamus toiseen.

Läheisyyden kaupunki (**pormestari 4.**) Toiminnallinen osio oli asettua mahdollisimman pienelle palalle ryhmässä. Toiminnan tavoitteena oli kontaktin luominen, luottamus toiseen.

Sävelten kaupunki (**pormestari 5.**) Toiminnallinen osio on musavisa, jossa annettiin musiikkinäyte ja ryhmän jäsenet arvailivat miten kappale jatkuu tai kuka oli laulaja. Toiminnan tavoitteena oli ryhmän jäsenten kuuleminen, yhteisen päätöksen tekeminen.

Kokin kaupunki (**pormestari 6.**) Toiminnallinen osio oli sanaselitys ja arvaus. Toiminnon tavoitteena oli yksilökohtainen suoritus. 9A, kahvi, pulla ja karkinmyynti lisänä.

Metsänhoitajan kaupunki (**pormestari 7.**) Toiminnallinen osio oli yhdistää metsäneläimet niille kuuluviin jälkiin ja ravintoon. Toiminnon tavoitteena oli yhdessä tekeminen, mielipiteiden ilmaisu ja perustelu.

Syyspuun kaupunki (**pormestari 8.**) Kaupungissa on pelkkä pormestari, aarrearkun avausmahdollisuus ja nopan pyöritys.

Savottamiehen kaupunki (**pormestari 9.**) Kaupungissa on pelkkä pormestari, aarrearkun avausmahdollisuus ja nopan pyöritys. Lisäksi ensimmäinen kaupunkiin tuleva ryhmä saa 500 öylättiä ekstraa.

Näyttely kaupunki (**pormestari 10.**) Näyttelyssä on lasten oikeuksista faktaa sekä lasten piirtämiä töitä ja askarteluja esillä. Toiminnan tavoitteena on ryhmän rauhoittuminen, lasten oikeuksien esiin nostaminen, sekä kaupunkien ruuhkautumiseen esto.

Tiedon kaupunki (**kylmä, ei pormestaria. kenguru 11.**) Toiminnallinen osio on tietokilpailu, jonka kysymykset olivat monitoimitaloon liittyviä. Toiminnan tavoitteena oli jakaa faktatietoa talosta. Estää kaupunkien ruuhkautumista sekä rauhoittaa ryhmiä. Kaupungissa ei ole timangeja vain noppa.

Vuoluraudan kaupunki (**pormestari 12.**) Toiminnallinen osio oli laulaa Ukko-Nooa, mikäli ryhmä avasi tyhjän aarrearkun. Toiminnan tavoitteena oli ryhmän yhteinen päätös ryhmätyöstä vai yksilöesityksestä.

Pormestarit kaupungeissa ovat innokkaita, kannustavia ja rohkeasevia seikkailijoita kohtaan. Ohjaaja on toiminnan mahdollistaja ja tunnelman kohottaja.

Liikkuminen: Ryhmät liikkuvat karttaa seuraten, kulkien haluamaansa reittiä pitkin kaupungista kaupunkiin. Ryhmät liikkuvat oman vauhtinsa mukaan. Šeriffi, pormestarit ja hyvänmielen kenguru ohjeistaa ryhmiä seikkailun varrella.

Mustan jalokiven löytäminen: Ryhmä, joka löytää aarrearkusta mustan jalokiven, voittaa pelin viemällä sen sovittuun paikkaan. (Musta jalokivi laitetaan seikkailuun mukaan, sen ollessa vielä hauskaa. Tämä varmistaa sen, että ehdiään seikkailla kaupungeissa ennen jalokiven löytymistä.) Mustan jalokiven löydyttyä sen kaupungin pormestari soittaa heti tapahtuman emännälle/isännälle. Emäntä/isäntä tiedottaa jalokiven löytyneen ja pyytää kaikkia seikkailijoita siirtymään sovittuun kaupunkiin.

Reflektointi ja kahvitus: Julistetaan voittaja ja jaetaan palkinnot. Lyhyt keskustelu, ”miltä tuntuu” otetaan heti perään. Kiitetään kaikkia osallistujia siitä, kuinka he tekivät seikkailusta ainutlaatuisen ja ikimuistaisen.

TURVALLISUUSASIAKIRJA JA RISKIANALYYSI

- 1. Tapahtumapaikka ja aika:**
- 2. Tapahtuman toteutus:**
Osallistujat:
Henkilöstö (määrä ja tehtäväjako):
Ensiapuvastaava:
Mahdolliset erityistarpeet (ostopalvelut):
- 3. Tapahtumapaikan kuvaus:**
- 4. Tapahtuman turvallisuuden kuvaus:**
- 5. Kuvaus ohjelmasta:**
- 6. Erityisohjelmat:**
- 7. Osallistujille tarkoitettu ennakotieto:**
- 8. Tapahtumatoimintaan liittyvien riskien arviointi:**

Vaarojen tunnistus: Vaarojen todennäköisyys, mahdollisen onnettomuuden seuraukset:

Asiakirjaan perehtyneet(työntekijät):

PALAUTELOMAKE OHJAAJALLE

- ❖ Oliko palavereita tarpeeksi ja olivatko ne selkeitä, yleisesti pohjatyöstä/suunnittelusta:
- ❖ Miten koit muut ohjaajat, kemiat, yhteentoimivuus, ymmärrys, oliko seikkailuun opastus tarpeeksi kattava:
- ❖ Näkemyksiä ja kokemuksia ohjattavista ryhmistä ja yksilöistä seikkailun aikana:
- ❖ Toimivuus kokonaisuudessaan (miten seikkailu oli suunniteltu, oliko huomioitavaa, parannuksia, oliko sinulla tarpeeksi vastuuta, tekemistä, ajoitus jne.):
- ❖ Tilojen toimivuus ja rekvisiitta:
- ❖ Päivän pituuden toimivuus:
- ❖ Oliko jotain mikä yllätti sinut:
- ❖ Päällimmäiset ajatukset ja vapaa sana:

Kiitos palautteestasi 😊

Seikkailun ajankohta: _____

Palautelomake asiakkaalle.

Arvioi seuraavia asioita seikkailusta laittamalla rasti sopivan kasvon kohdalle viivalle.

1. Millainen seikkailu mielestäsi oli?	_____	_____	_____	_____	_____
2. Miten perheenne lapset viihtyivät seikkailussa?	_____	_____	_____	_____	_____
3. Miten perheenne aikuiset viihtyivät seikkailussa?	_____	_____	_____	_____	_____
4. Miten seikkailu oli mielestäsi järjestetty?	_____	_____	_____	_____	_____
5. Millaisena koit ohjaajien työskentelyn?	_____	_____	_____	_____	_____
6. Mikä seikkailussa oli parasta?					

Jatkuu seuraavalla sivulla

7. Mikä seikkailussa oli huonointa?

8. Oliko jotain, mikä yllätti sinut?

9. Mitä jäit kaipaamaan?

10. Vapaa sana (kerro ajatuksistasi, mietteistäsi ja huomioistasi seikkailusta)

Kiitos palautteestasi 😊

